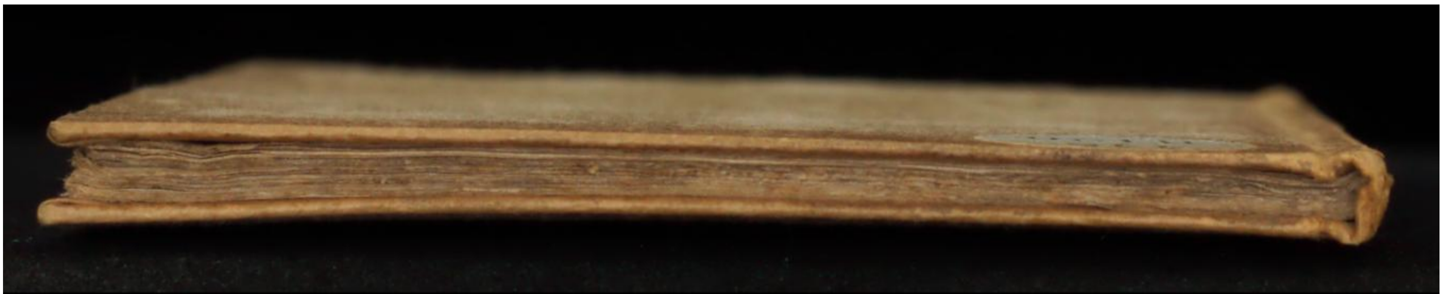
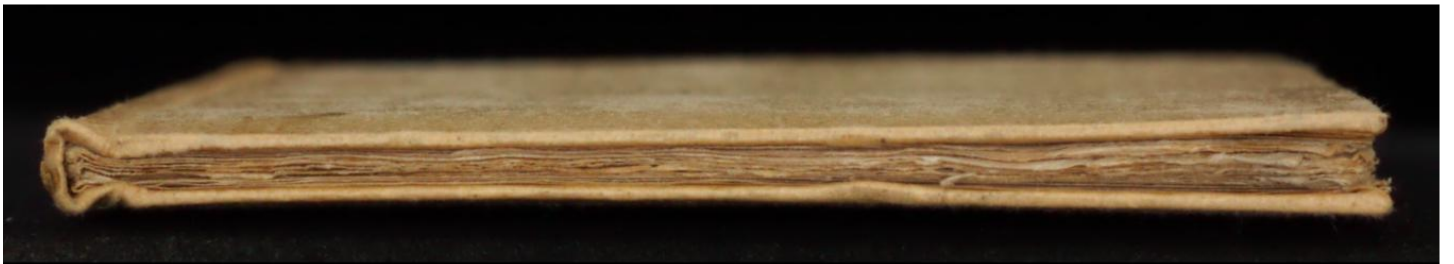
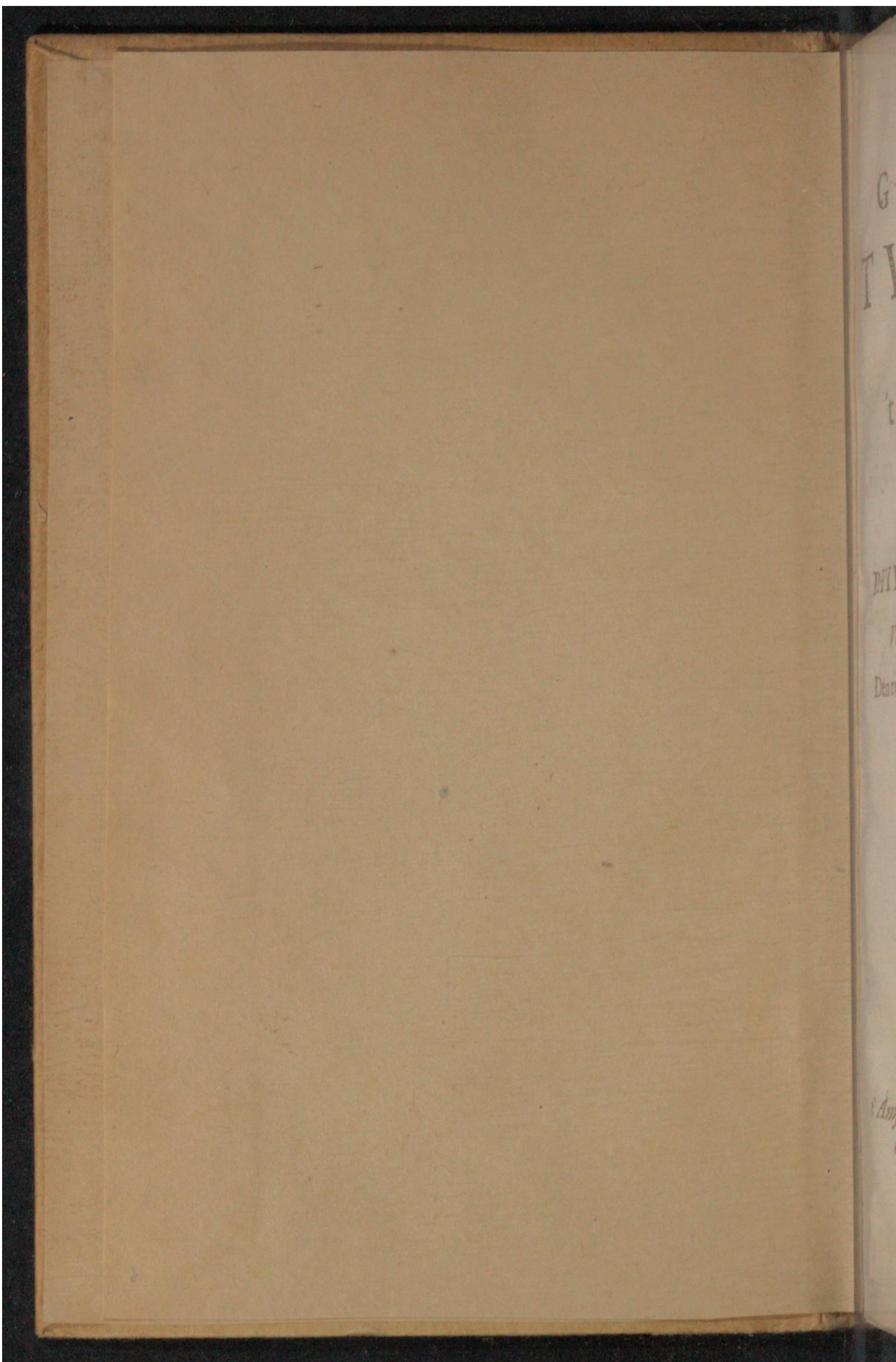

DEN GROOTEN TIMOLEON,

OF

't Verloste Korinthen,

TREURSPEL;

DOOR

PHILIPS THEODOOR TOLL.

Vertoont op d' Amsterdamsche Schouwburgh.

Den tweeden Druk, op nieuw overzien en verbetert.

t' *Amsterdam*, by *Jacob Lescailje*, Boekverkooper op de Middeldam, naast de Vismarkt, 1669.

INHOUT.

Een opgeworpen Vorst mishandelt d'onderſaten,
En tergt door vuyle drift ſteets d'eer van een Vorſtin,
Sijn dappre broêr voldoet voor broederplicht de min
Van 't Vaderlandt, en dwingt hem 't leven te verlaten.
Sijn moeder vloeckt hem, ſchoon hem 't volck met eer vergelt.
Soo wort de Grieckſche Staat door broedermoort herſtelt.

OPDRACHT,

Aan den Eerentfesten, Voorsienigen Heer, mijn Heere,

SIMON ENGELBRECHT.

Mijn Heer en Vrient,

ICk hebbe tot mijn vermaack, 't geen ick buyten mijn studien neme, noyt iets dienstiger uytgevonden, dan mijn tijt, 't sy in eenige Poësy te lesen, 't sy oock in iets te rijmen, te verslijten. En voorwaar, na 't oordeel van soo veel beroemde luyden, hebbe ick een saack omhelst, welck oock 't allerhartste gemoet sou vermaacken; want de aardigheyt, die in de Poësy gevonden wort, de aangename stellinge der woorden, de soete stijl, met wat sout somtijts doormengt, hoe veel die daar toe vermogen, hoe veel van de grootste verstanden die tot sich getrocken hebben, is niet noodigh dat ick verhaale: Daar en boven het gevoelen van de geheele werelt, nu door soo veel schrijvers eeuw op eeuw verhaalt, komt daar gelijck op uyt, dat de Poësy de geheugenisse van de oorlogsdeught, en manhafte daden der Koningen en Princen eeuwigh maackt; en dat die de beste verheuginge van een bedroeft gemoet is. In soo een heerlijcke oeffeninge, hebbe ick mijn geest, die dickwils vermoeyt was, altijt verlustight, en hebbe my tot rijmen, 't sy oock hoe onvolmaackt en wanschapen het oock was, eeniger voegen gewent: en eyndelijck een Tragedie siende overgeset uyt het

Frans, in welcke taal ſy gerijmt was, heb ick luſt gekregen, om my ſelven, met deſe ſtoffe uyt het rijmeloose te rijmen, wat te oeffenen; en ſeecker het heeft my ſoo vermaackt, dat ick het ten eynde hebbe moeten brengen. Ick neme dan, mijn Heer en Vrient, oock die vrymoedigheyt, om aan U E. aan wien ick door ſoo veel weldaden verplicht ben, dat ick om deſelve te vergelden, noyt middel ſal kunnen verkrijgen, deſe Tragedie, de eerſteling van ons ſtamerende rijm, op te offeren: U E. ſal de kleynigheyt van mijn plichtbewijſing, gelijck ick hoop, niet verachten: maar deſelve aannemen, als een teecken van een gemoet, 't geen altijt betoonen ſal, dat het behoorde danckbaar te weſen aan U E. die, volgens U E. gewoone beleeftheyt, voort ſal varen te begunſtigen, gelijck U E. tot noch toe gedaan heeft,

Mijn Heer en Vrient,

Uwer E.

eeuwigh verplichten dienaar

PHILIPS THEODOOR TOLL.

Amſt. 1661. 31 *Martii.*

Aan

Aan den vernufte en ſchrandere

PHILIPPUS THEODORUS TOLLIUS,

Als hy de Tragedie van den

GROOTEN TIMOLEON

uytgaf.

STooft op u mannen niet aloude Grieckenlant,
Of wijsheyts meesteres ghy hooghberoemt Atheen,
Roemt geen Poëten meer, wiens vlugheyt van verſtant,
Door 't gantſche ronde klinckt, geen menſch heeft haar, ſoo 't ſcheen,
Noch oyt gelijk geweeſt, maer ſlaet u oogen op,
En ſiet hoe dat een TOL *ſich drayt, en kromt, en rolt,*
Na al dat voor hem komt, geen wijsheyts eygenſchop,
Of 't is aen hem bekent: Siet hoe ſijn pen ſich ſolt
Dat yder ſtaet verſet, waer van een teecken zy
Den Prins TIMOLEON, *ick twijfle, Leſer, niet*
Of 't vonnis dat ghy velt, ſal mede zijn dat hy
Al d'ouden overtreft, om dat men in hem ſiet
Haer dappre Poëſy, en daer by noch ſijn ſoet
En braef gedicht: u komt dan meer lof als Atheen
Aen hunne Wijſen gaf: gae voort op deſe voet,
En ſult in 't korte zijn de wijſte man alleen.

Amico poſuit

NICOLAUS WITSEN.

Op den

GROOTEN TIMOLEON,

Gerijmt door den geeſtigen Jongeling

PHILIPS THEODOOR TOLL.

OP Sangheldin, en toets uw' doove ſnaren
Om haer met TOLS trompettenklank te paren,
Apollo wil dat ſijn hooghdravend ſpel,
Aen u de maet van uwe rymen ſtel.
Ick volg en buw mijn woelende gedachten
Aen 't naer geklanck van ſijne maeghdeklachten
Van 't dol Corinth', en aen de ſilte bron
De tranen van den Helt Timoleon.
Ick ſie die ſtadt vol opgedolve graven,
Ter aerde doen een heyr vermoorde braven,
En helden door het onbeſuiſt gewelt,
En wreede ſwaert van den Tyran gevelt.
Ick ſie de natbedaude maeghdekaecken,
Van ſchaemt en toorn om ſijne moetwil blaecken,
En onder 't bloet of by het offervier,
Staen wachten na de ſteeck van 't moortrappier.
O tygershart! wie ſou die ſmaet gedoogen?
Wie ſou niet, door een ſtrael der droevig' oogen
(Van als getrooſt hoe 't hem dan oock bequam)
Op wraeck verhit, uytbraecken vier en vlam.
Soo deed wel eer, door yver voortgedreven,
Alcmenes ſoon de tyrannyen beven,
En 't heylloos zaet, gemeſt met bloet en buyt,
Verſchricken voor ſijn knods en leeuwenhuyt.
Wick, wick u kracht, de gramſchap der gemeente
Verteert het mergh in haer verhit gebeente;
En als de wraeckluſt ſtijght in 't belgſieck hooft,
Ontfonckt het hart van alle vrees berooft.

Tyran

Tyran bedaar, of 't ſal uw' leven gelden,
Ghy terght het puyck der onverwonnen helden,
  Timoleon ſal tegen u gekant,
  U off'ren op aen 't ſchreyend' vaderlant.
Gelijck een leeuw, wiens jong de jagers ſchaecken,
Brult dat ſijn hol, en bos en boomen kraecken,
  En vlieght door 't wout, en ſchudt, en ſcheurt en bijt,
  En al wat hem ontmoet aen flarden rijt.
Soo blaeckt dees Helt om uwe tyrannye,
Die vryheyt rooft en vreê der borgerye,
  Soo woed dees vrient der vrygevochten Staet,
  Doodtvyant van al dat haer tegen gaet:
Soo evenwel, dat hem ſijn bloet ſijn broeder
Gevreeſde haet van ſijn verbolge moeder,
  En laſtertong der booſen noch ontſet,
  En 't wreecken van ſijn vaderlant belet.
Elendigh ſchip gedreyght van ſoo veel ſtranden,
Waer ſal uw kiel ten leſten noch belanden,
  Indien hy tracht te redden 't vaderlant,
  Hem ſchrickt de moort van ſulck een bloetverwant.
Ach! roept hy, ach! met tranen op de wangen:
Corinthen, hoe doet ghy my 't herte prangen,
  Hoe gaerne ſou 'k u queecken in mijn ſchoot,
  En tot uw' heyl gaen ſtappen in de doot.
Maer ay! ick wil en ben my ſelve tegen,
Ick ben tot u en uwe ruſt genegen;
  Doch 't kruypend bloet beſtormt mijn buyghſaem hart,
  Dat tuſſchen haet en liefde hangt verwart.
Wijck broeder, wijck, die waert ghy wel te vooren,
Toen u de ſtem der reden klonck in d'ooren.
  Vry ſtaet het dat ick Timophanes haet,
  Die nu noch deught noch vryheyt gadeſlaet.
Hoe meenighmael heb ick u wel gebeden,
Ghy ſoud doch niet, recht tegen Recht en Reden,
  Op bloet en roof grontveſten uw' gebiet:
  Maer ach! ghy paſt' op mijn vermanen niet.
Nu ſtaet het vaſt, 't gedult is reê ten ende,

Niet langer aen te ſchouwen dees elende;
't Is beter dat een ſchelm en booſwicht ſterft,
Als dat de Staet haer recht en vryheyt derft.
Soo ſpreeckt den Helt, daer ſtapt hy moedigh heenen,
Ay! ſiet hem noch uyt mededogen weenen:
Hy woet en raeſt: Tyran wacht, wacht uw' hals,
Sijn toornevlaegh ſpelt u veel ongevals.
Sie daer de wraeck uytſpouwen al haer krachten,
En 't moorttooneel beſmet met broederſlachten,
Daer 't Schouburgh dreunt, en daer 't gekerm 't geween
Parſt tranen uyt het oogh van yder een.
Soo wackre TOL, doet uwe rymen klincken,
En hier, en daer de ſonnepaerden ſincken
In 't pekelſchuym, en daer ſijn ſtralend hooft
In 't ryſen weêr de ſoute baren klooft.
Leer ſoo 't gewelt der tyrannyen ſnuycken,
En onder 't recht der heerſchappyen duycken.
Indien 't aelout Corinthen nu haer kruyn
Opbeuren mocht uyt al haer ſtof en puyn,
Het ſou haer hooft tot aen de wolcken ſichten,
Verçiert met geur en kranſſen uwer dichten,
En trooſten ſich in haer bedroefde ſtaet,
Dat and'ren oock haer ſmart ter herten gaet.

Vltrajecto miſit

SIBERTVS COEMAN.

Op

Op het Treurſpel van de

GROOTE TIMOLEON,

vertaalt

door de geleerde Jongeling

Monſ. PHILIPPVS THEODORVS TOLLIVS.

DEn oudvermaarde Rhijn op d'Amſtel heel verbolgen,
Om dat hy in ſijn ſchoot ſoo veel Poëten voed,
Soo ſprak hy, ſchuddend' 't hooft, ſal Troyen moeten volgen
Het kint *Aſtyanax*? Neptunus dit verhoed.

Mijn Rheenen heeft een tak, die waerdig word geleeken,
By *Clioos* wijſte ſchaar, daer *Pæan* roem op draegt.
Ia voor dees' groene tak veel boomen zijn beſweeken,
Van welkers hooge kruyn het Sticht, en Holland waegt.

De wijſe *Sophocles*, heeft hem ſoo ſeer doen branden,
Dat hy noyt ruſten kon, maer poogde dag en nacht,
De groote Grieckſe Vorſt te nemen onderhanden,
Tot dat hy was voltoyt, en in het licht gebracht.

De ſaak ſchijnt ider vreemt, dat ſulk een ſpruyt derf treeden
Op Amſtels ſchouw-tooneel, en Phœbus hoog altaar:
Soo ſtort een Rheenſe ſpruyt veel mannelijke reeden;
Waar door den Amſtel beeſt, en Schouwburgs wijſe ſchaar.

Bartholomæus Abba.

Iuveni Ornatissimo,

D. PHILIPPO THEOD. TOLLIO,

Amico eximio, &c.

C*Vjusvis non est*, quod testor, *adire* CORINTHUM.
Hanc modò Victor adit Tollius *Hippophilos.*
Gratulor ex animo: quid muneris indè reportet?
Πᾶσαν *Ei* ΤΙΜῊΝ πᾶς ὁ ΛΕῺΣ tribuat.

Ἄλλωστε. οὗ αὐτοῦ.

MEL IN TE! οὐχὶ κενὴ ΤΙΜῊ σέο ΦΑΙ'ΝΕΤ' Amicûm
Iamque, PHILIPPE, mihi jure PHILARCHUS eris.

Αὐτοσχεδιασί.

Στήθεος εἰς ἀγαθοῦ τέκμαρ ἔγραψε ΦΙ'ΛΩΙ,

Σαμουὴλ ὁ Ῥοσαῖος, Ποιητὴς ὁ Δαφνηφόρος.

Aan

Aan

PHILIPPVS THEODORVS TOLLIVS,

op het rijmen van zijnen

GROOTEN TIMOLEON.

Wie kan ô TOL! *het wit van u verstant naspooren.*
Wie soo sijn tijdt verslijt en laat geen tijdt verlooren.
Wie soo sijn tijdt besteet, als gy, ô brave Geest!
In wetenschap van staat, die schoeyt een hooge leest.
Men siet het in dit spel, hoe dat uw jonge jaaren
(O roem van uwe tijdt! als of het oude waaren)
Zijn opgequeeckt, wat eer en lof komt u dan toe,
Die 't breyn soo scherpt, en wet, en wort het nimmer moe.
Wie kan de Franse taal in Duyts soo licht verlichten,
Gelijck ghy ons laat sien in uw vertaalde dichten,
'k Laat wijser oordelen. Maar 'k segt, en 't dient gedaan,
Die krans moet op u hooft wiens blaadren noyt vergaan.

C. Kroock.

Aen

Aan

PHILIPS THEODOOR TOLL,

op ſijn eerſte Treurſpel.

O jonge *Tollius*, wat al vermaak'lijk nut
Heeft onzen Schouwburg van uw yver te verhopen !
Uw zucht tot rijmen geeft de konſt een veilig open ,
Gy zijt, hoe jong en teer, ons hoog-toneel een ſtut ,

En ſtijve ſteunpilaar. Wat hebt gy uit den put
Van Hippocreên, alreets al hoevenat gezopen !
Ia wat al diep geheim op Pindus doorgekropen !
Uw jeugt begrijpt het ſtuk, daar oudtheit noch in dut.

Gy vat het recht, de ſtof, die gy aan ons beſtelden ,
Geeft Raad noch Predikſtoel de minſte ſtof tot ſchelden :
Zy is uit Bybel-ſtof noch fabel-ſtof gehaalt.

Timoleon (een baak voor Amſteldamſche Dichters)
Verſtrekt een voorſchrift aan Neêrduitſche Spelen-ſtichters.
Wie u hier in niet volgt, noch volgen wil, die dwaalt.

A. Leeuw.

Aan

Aen den geestigen Jongeling
PHILIPPVS THEODORVS TOLLIVS,
toen hy den
GROOTEN TIMOLEON
rijmden.

KOrts als de blond' Auroor ontsloot des hemels zalen,
Sag ick, gelijck my docht, *Apollo* tot my dalen
Uyt het *Turkois* gewest, toen sijn vergoode tong
My aensprack, en aldus seer helder voor my song:
Soo oyt u Musa sich tot queelen vondt gedreven,
Laat mijn geswinden *Tol*, mijn voester-soon, nu sweven
Op wiecken van u toon: sijn lof blinckt als de son,
Nu van sijn schrand'ren geest tuygt sijn *Timoleon*,
Als hy 't tonneel betreet, d'aenschouwers tot een wonder:
My dunckt ick sie het licht der oude raeckt daer onder,
En wijckt d'opgaende son van sijne poësy;
Indien ick hem nu voorts begunstig met mijn zy.
Soo d'hemel ons voortaen versiet van sulcke *Tollen*,
De glory van out *Room* raeckt licht aen 't suyse-bollen.
De groene lauwer die aen haer gekranste hooft
Was toegewijt, wert van haer fleur en glans berooft.
Het Geldersche gewest, en daer 't vergete *Rhenen*,
Trotst nu het wijtberoemt en letter-rijck *Athenen*,
Dewijl het roemt op stam, op wieg, op baker-mat,
Van hem, dien *Amstel* nu in hare armen vat;
Daer sijn *Timoleon* nu haer toneel beklavert,
En op het geestigste in hare Schouwburg davert.
Mocht *Rhenen* in haer wal weêr dien haer echten soon
Omvatten, s'achten dit een perel aen haer kroon.

Fredericus Ouwens.

Aen den hoogdravenden Treurdichter

PHILIPPVS THEODORVS TOLLIVS,

op ſijn vertaalde

TIMOLEON en TIMOPHANES.

EEn ſachte ſlaep bekroop mijn leeden,
Als Phœbus uyt ſijn zael getreeden,
My aenſprack met een bars geſicht,
Waerom betracht gy niet uw' plicht?
En ſingt van *Tolli* brave dingen?
Mijn arbeydt (ſeyd' ick) is onnut;
Want *Toll*, wiens roem ick dacht te ſingen,
De Hengſte-bron heeft uytgeput.

C. *Vorſtius.*

Amiciſſimo Iuveni

PHILIPPO THEODORO TOLLIO,

cum TIMOLEONTA in lucem ederet.

BArbara Theſſalici ſileantur culmina Pindi,
Immodica quondam percelebrata fide.
Parnaſſi geminum taceat Bœotia collem;
Neve Meduſæi flumina jactet equi.
Laudibus Amſtelium tollatur ad Aſtra Theatrum,
Quod, dum Phœbus erit, nuntia fama canet.

Illius

Illius exſurgunt tituli, cantante Philippo
Magnum Pieriis Timoleonta *modis.*
Timoleonta *refers divino carmine*, Tolli:
Timoleonte *tuus nobilitatur honos.*

Petrus Roeverius Thyla-Gelrus.

AD LECTORES.

E Rigida ludentis calami modulamina quisquis
Aut videt, aut cupidâ carmina fronte legit:
Ignoſcet, graciles ſi languida charta cothurnos
Prodat, & abjecto tramite verba fluant:
Maſcula Muſa viros, pueros leviuscula mulcet:
Illa laboriferas appetit una manus:
Non ego continuas deſudo in carmina luces,
Nec levis inſomni Muſa labore venit.
Carmina ſiqua fluunt, ſi quæ modulata canebat
Mens vaga, ſiqua flagrans edidit, æſtus erat.

P. T. Tollius.

IN-

I N H O U D.

Timophanes, een opgeworpen Tyran van Corinthen, mishandelden sijn ondersaten gruwlijck, sette Philarcque een dapper Veltheer gevangen, en haate sijn broeder Timoleon, om dat hy hem tot afstant van wreetheyt aanporde, ja dreygden hem t'elckens om 't leven te sullen brengen, 't en zy hy ophiel: brande daar en boven in onkuysche min, verlieft op Melinte, Philarcques huysvrouw, die 't hem heel moedigh afslaat, waar over hy haar van haar vaders sijde laat afrucken, en in hechtenisse voeren: over welcke wreetheden, Eschilles 's Koningins broeder, en Ortagores een Velt-overste, Timoleon vermaanen om de doodt van Timophanes te helpen uytvoeren, 't welck hy, na eyndeloose klachten, twijffelingen, en eygen lijfsgevaar, besluyt te doen, en het oock volvoert, tot groote blijdschap van Corinthen, en verlossinge van Philarcque en Melinte, waarom hem, als vermaart voor een edelmoedigh Vorst, van Eschilles en Ortagores de kroon wordt opgedragen, die hy, door wroeging van 't gemoet, niet aanneemt: doch wordt daar na, ten verheuginge van 't heele Griecken, gekroont.

P E R S O N A A D J E N.

Timophanes, Tyran van Corinthen.
Timoleon, sijn broeder.
Demarette, haar beyder moeder.
Eschillise, Koninginne, huysvrouw van Timophanes.
Eschilles, broeder van Eschillise.
Ortagores, vriendt van Eschilles.
Philarcque, vyant van den Tyran en gevangen.
Melinte, Philarcques huysvrouw.
Menander, Philarcques vader.
Lysander, vriendt van den Tyran.
Soldaat.
VVichelaar.
Rey van Priesters.
Celinde, } Staatjuffers van Eschillise.
Doriane, }

Het Toneel is te Corinthen.

DEN

DEN GROOTEN TIMOLEON, TREURSPEL.

HET EERSTE BEDRYF.

Eerſte Uytkomſt.

Timophanes. Eſchilles. Lyſandre.

Tim. Ermaarde Helden, die aan my door 't bloet verbonden,
Een naeuwe vrientſchap maackt: aan wien ick alle vonden,
Die oyt mijn geeſtigheyt of krijgs-liſt heeft bedacht,
Soo ylings als ick 't wiſt voort heb te raat gebracht.
Gy wiens manhafte deught op gloryrijke trappen
't Doorluchtigh heldenſpoor ſoo braaf wiſt na te ſtappen:
Wiens trotſe zegepraal met roock bemorſt ſou zijn,
Ten ſy u moedigheyt ſoo groot waar als de mijn.
Gy ſult uyt my terſtont mijn fiere grootsheyt hooren,
Die harts-toght, die mijn ziel doorprikkelt als een dooren,
Om niet ſoo moedeloos een laffe ruſt te voên,
Of yd'le vrouweklaght, om geylheyt te voldoen.
Ick heb 't Corinthiſch rijck daarom niet overvallen,
Op dat ick als haar Prins, en eerſte Vorſt ſou brallen,
O neen, mijn ſtaatſucht dingt naar ſchoonder kronen glans,
En 'k hoop dat noch eerlang van kerck en toorentrans,
Van ſterck beveſte muur, mijn veltbanier ſal waeyen,
En dat mijn legerhaan heel Griecken door ſal kraeyen.
Corinthen is te kleyn, op dat 't mijn moet bepaalt,
En daar mijn eerſucht heel geen glory uyt behaalt,

Ick wil noch Koningen doen voor dees scepter bukken.
Ick denck meer kroonen als Corinthen t'onderdrukken,
Doch u behulpsaamheyt heb ick voor al van doen.
Ick soeck u niet met waan of yd'le hoop te voên.
Ick heb mijn aanslagh noch voor u met veynseryen
Bewimpelt, dat sy my niet loslijck soud' ontglyen:
Nu die verseeckert is, stel ick die voor dees raat,
Soo sal ick noch eerlang mijn fier gemoet te baat
Den grooten Hellespont met kiel en boot bedekken,
En Grieken door en door met heyr en vaanen trekken;
Op dat een yder sie wat Timophanes kan,
Als hy sijn oorlogsgeest te veldewaart voert an.
Ick heb dus lang gesien wat dappre oorlogs saacken
Een Veltheer tot een Vorst, een Vorst tot Koning maaken;
Ick weet wat deught een Vorst in vreugt brengt of in pijn,
Een anders voorbeelt sal mijn levens spiegel zijn:
Ick sal de werelt met mijn naamgerucht vervullen,
Mijn gulden Beuckelaar sal blincken tegens 't brullen
Der Vorsten; tot een spot van haar verwaande macht,
De werelt tot een schrick, die my voor Koning acht.
Dan sal mijn Broeder, dien gy weet dat soo ontsteecken
Van sotte min blijft, sijn vermoeden op my breecken,
En roepen om en om waar hy ten hoof komt gaan,
Aanbidt den grooten Vorst, aanbidt Prins Timophaan.
Esch. Men dient u wreetheyt eer met swaare straf te toomen,
Den hemel seg'ne maar 't geen nu is voorgenomen.
Corinthen sal op 't hooghst hier over zijn verheught,
Als gy haar dit ontdeckt, op 't voorhooft sal haar vreught
Gedruckt zijn, als sy siet al die sorghvuldigheden,
Die droefheyt die gy hebt om haaren 't wil geleden,
Als dan gevoelt sy recht de eerste soetigheyt
Van uwe heerschappy die soo lang is misleyt,
Doch eer men 't heele lijf en sinnen wil regeeren,
Soo moet men eerst de gunst der harten tot sich keeren;
En wijl u trotse macht ten top is opgevoert,
Soo dient Corinthen niet als vyant weêr ontroert;

Sy heeft noch raat noch macht, die gy niet licht kunt
dwingen;
Een vyant hebt gy hier, en duysent gunstelingen:
't Staat aan sijn Majesteyt dat hy niet wort ontzielt,
Den blixem is gereet die hem terstont vernielt.
De schrick van soo een straf kan u genoegsaam wreecken,
En ick sou opgetoyt, met groote vreugt ontsteecken,
Hy met onsterflijck' eer, soo hy dees naam genoot,
Dat hy door u genaâ bevrijt wiert van sijn doot,
O Vorst, dit wenscht de stad, dit bid, dit wenscht met
weenen,
U raat, u hof, u volck: wilt doch u oor eens leenen,
Op zijn manhafte deught, indien sijn Majesteyt
Door sijn genaâ verbint Philarcques trouwigheyt;
Soo sal u gulde Kroon gebout op marm're muuren,
Onwinbaar gloor en glans der Koningen verduuren.
Timoph. Eschilles buyg u tong, op dat sy wijser spreeck
Van soo een groote saack, en mijn gedult niet breeck;
Ick heb sijn misdaat by sijn deughden al gewoogen,
Soo 'k hem de fout vergeef, soo schen ik mijn vermoogen.
Daarom stelt u niet meer hier tegens, maar swijg stil.
Ick ben hier Koning, ick regeer u naar mijn wil,
Ik sal mijn Rijkxthroon vast gegrontvest door sijn sterven,
Een rust, een vreê, een oegst van rijckdommen verwerven,
Het voorbeelt van een mensch doet dat gy dit gevoelt;
En soo u vrientschap niet mijn gramschap had verkoelt,
Gy hadt van daag naar Styx en Lethe heen gevaaren,
En u verwaande ziel gedompelt in de baaren
Van Acheron: Mijn vrient die u dit heeft geraân,
Die socht mijn toornigheyt u op den neck te laân:
Want die mijn euvle moet door tegenweer wil tergen,
Die stort sich plotslijk neêr, als van de steylste bergen
In d'afgront van mijn toorn, 't is insicht van mijn eer,
Dat ick mijn selfs bewaar: wat Prins oock immermeer
In volle rust, en vreê, en seeckerheyt wil leven,
Moet maaken dat sijn volk oock voor sijn wencken beven:

Ick volg maar wat mijn hart en ziel in lusten voed,
Wie anders volgen wil, die stapt sijn doot te moet,
Ick doe maar wat ick wil, alleen moet ick verwachten
Het seggen van mijn volck, 't sy prijsen 't sy verachten:
Maar die my tegensprack, of ergens wouw gebiên,
Die souw sich eer hy 't wist in Charons veerboot sien.
Esch. Ick sal sijn Majesteyt noyt met mijn raat meer quellen.
Timoph. Hy lieft sijn welvaart, die sich na mijn wil kan stellen.
Esch. 'k Beken en 't rouwt my, dat ick voor u heb misdaan,
Timoleon heeft my tot bidden aangeraân
Voor sijn Philarcque, wijl de vrienden daar voor spreeken,
't Betaamt een Vorst sijn oor te leenen aan 's volks smeeken.
Timoph. Het sy gy bidt of smeekt, 'k seg noch, 't is al om niet,
Van een ondanckb're broêr verdraag ick geen gebiet,
Wat spil ick oock mijn tijt in sulck' onnutte reden?
Indien Corinthen weêr in d'eerste staat sou treden,
Soo was Vorst Timophaan sijn kroon en leven moê,
'k Staâ geen laf hartigen haar eysch en beede toe:
Sou ick dan rijck, en kroon, en scepterstaf verlaten?
Om dat mijn broêr verlangt, en hoopt op al mijn staten?
Gaâ segt Timoleon dat hem sijn hoop bedriegt,
Dat hy vergeefs hier op sijn hart tot rusten wiegt;
'k Haat hem, en al die hem en sijnen aart gelijcken,
Noch hy, noch gy sult my van mijnen sin doen wijcken.
Hy heeft een siecke geest, en d'uw' is niet gesont. *Eschil. bin.*
Lys. Op dat gy sonder zorg hier na gebieden kont,
Soo sluyt voor sulcke beê, en klagt u hart en ooren,
Een tranenvloet kon wel eertijts ons hart doorbooren,
En heeft den winnaar wel verwonnen en misleyt,
Philarcques geest is wreet, u goedertierentheyt
Is d'oorsaack dat sijn ziel soo rasend' is ontsteecken,
En op dat hy jalours sich over u sou wreecken,
Soo sal hy veynsen, en soo onder soet gelaat
Sich wreecken.

Tweede

Tweede Uytkomſt van 't eerſte Bedrijf.

Timophanes. Eſchilliſe. Demarette. Lyſandre.

Tim. 'k SAl my voor ſijn doodelijcken haat
Wel wachten, maar 'k ſie gins mijn Koninginne komen,
Met mijn Vrouw moeder, 'k heb de reden al vernomen;
Maar 't vonnis is gevelt, en 'k ſal haaſt 't eyndt gebiên:
Mevrouw, gy doet in u geſicht een teecken ſien
Van voorbeê, die ons tot rampſaligen ſou maacken,
Na wiens behoudenis mijn onderganck ſou naacken;
't Is u bekent dat ick in dees gelegentheyt
Eer kroon en leven liet, dan u ſy toegeſeyt
U moeyelijck verſoeck, en ſoo ick 't u moet weyg'ren,
Soo voel ik in mijn ziel een ſmart en droefheyt ſteyg'ren.
Demar. O neen mijn ſoon! maar hoor wat ſaack ons herwaarts pracht,
Het is om een verſoeck, 't geen gy heel niet verwacht;
Philarcques trou verbint d'uytnemende Melinte,
De roem van Griecken, en d'eer van het prat Corinthe:
Wiens ſchoonheyt ſoo doorwrocht, praalt met welſpreeckentheyt,
Dat haar een vrygeley tot u is toegeſeyt.
Haar ziel hoewel bedroeft toont die bevallickheden,
Dat 't ons onmoog'lijck was te weyg'ren haar dees beden;
En ſchoon een Majeſteyt uyt d'held're oogen ſtraalt,
Is haar gemoet nochtans heel ned'righ en bepaalt,
En wil ſich onder u geboôn ſeer willigh buygen,
Dit maackt, dat yder van haar deughden moet getuygen,
Mijn Soon, ſoo 't mog'lijk is, vergunt uytmuntend' bloet,
Haar beê, op ons verſoeck, verwin hier u gemoet.
Wy wenſchten maar dat ſy u aanſchijn moght genieten:
Die gunſt kan immers niet ſijn Majeſteyt verdrieten.
Eſchill. Indien de bruyloftsgodt ons ooyt heeft bygeſtaan,
Die mijn verliefde ziel en d'uw in min deê braân,

Ick bid in ſijn naam, om de bant van onſe zielen,
Vergun haar die genaâ, dat ſy voor u magh knielen,
U opperheerſchappy groeyt door barmhertigheyt;
Een Prins die al te ſtraf door vleyers wort miſleyt,
Soeckt niet als groot gevaar van kroon en eygen leven;
Maar hy ſtraft Prins'lijck, die de miſdaat kan vergeven:
De doot van ſoo een Helt bemorſt u moedigh ſwaart,
Het voordeel van ſijn doot is ſulcke ſtraf niet waart,
En dan aanvaart gy licht d'aanwaſſende gedroghten
Van Hydra, die voor een, een duyſenttal voortbroghten.
Hy die de blixem is van 's vyants trotſe macht,
Wort van u broeder, en Corinthen hoogh geacht,
Voor ſijn vermetelheyt kunt gy verſeeckert leven,
Laat hem Melinte voor ſijn lijfs verſeeckring geven,
Die vrouw verbint ſijn trou, die vrouw verbint haar man,
Dewijl hy ſonder haar onmoog'lijck leven kan:
Wat vyant ſou dien prijs, wat geeſt niet heel ontſteecken?

Timoph. Ick ſal, op u verſoeck, Melinte hooren ſpreecken;
En gy, op dat gy haar verſoeck niet aan en hoort,
Sult hier in deſe ſaal vertrecken, haalt haar voort;
Ick raas, en moet mijn ziel van ongedult verteeren,
Lyſand're, z'is meer waart, als iemant kan waardeeren.

Lyſ. Geen glansſiger Godin beſtraalt de ſonnekar,
Wat godt bekoorden niet die held're morgenſtar?

Derde Uytkomſt van 't eerſte Bedrijf.

Timophanes. Melinte. Lyſandre.

Ti. Wie ſagh oyt purperroot op 't lely wit ſoo blaken,
Of ſchittren, als 't hier blinkt op haar vergode kaken?
Ick brant, mijn hart verteert, ick zieltoogh na haar trouw;
Indien Philarcque ſterft, ſoo ſterft hy om ſijn vrouw.
Melinte, ſoo gy my veracht gelijck voor deſen,
Soo ſal Philarcque een wreet ſlachtoffer voor ons weſen:
Tot ſoen en euv'le wraack van ons verſmaade min,
Of die ondanckb're ly, dat ſtrax mijn vreught begin;

Die

Die nu beſeten wort ſoo ſnoodt van een verrader.
Maar ſiet, ô Goôn, ſy komt, ick ſterf, en hoe ſy nader
Met haar doorluchte ſon, mijn ſaal en throon beſchijnt,
Hoe dat mijn toorn, en haat, en ruſt, te meer verdwijnt.
Mel. Sijn Majeſteyt vergun een vrouw dat ſy magh ſpreecken.
Timoph. Spreeck ſonder vrees. *Mel.* Mijn Heer, mijn klaght en droevigh ſmeecken,
Al was u d'oorſaack van mijn droefheyt onbewuſt,
't Omhelſen van u voet die van my wort gekuſt,
Die ſilte tranendouw, die my als waterbeecken
Affijpelt langs mijn wang, die ſal nu voor my ſpreecken;
En ſeggen dat ik kom tot loſſing van mijn ziel,
Och! of Melinte doch genaâ te beurte viel:
Al is Philarcque naar en doncker opgekluyſtert,
Ick bidde dat mijn Vorſt niet na ſijn miſdaat luyſtert,
Want die verdient die ſtraf, ja ſy verdient veel meer,
Dies ſpreeck ick oock noch niet van ſijn verloſſing Heer,
Dan ſou Melinte licht een tweede miſdaat maacken,
Ick quam ſijn Majeſteyt op deſe hoop genaacken,
Dat hy, om d'inſicht van ſijn deught en braaf beleyt,
Sich ſou erbarmen, ach! ſijn fiere dapperheyt
En brave deught, heeft hem helaas dees plaagh beſchoren!
Philarcque heeft geen ſchult, dan dat hy is geboren
Ten oorlogh, en meer als ſijn vyant wort vermaart,
Wiens opgeſwolle nijt hem nu dit ong'luck baart;
Ach! groote Majeſteyt bemerck haar liſtigheden,
Philarcque ſeyden ſy, begon verraat te ſmeden,
En dat ſijn grootsheyt u gedreygt had lijfs gevaar,
Hy weeck op dit gerucht, ten teecken hoe onwaar,
De bitſe nijt haar gal met opgeſpalckte kaacken,
Een vuyl vergift ging op Philarcques deugt uytbraacken,
Maar 't was om niet: dies hy om ſijn onnooſelheên
Voor u te tuygen, weêr is in u hof getreên;
Doen is hy tot mijn ſmart door u gebiet gevangen,
En ſiet, en lijdt, dat hem een anders ſchulden prangen.
Sijn wreede vyant, die verdient Philarcques ſtraf,

Maar ach mijn Vorſt ! ik wend mijn klachten van haar af,
'k Vergeeft haar, en ick keer my heel tot u met klagen ,
Soo nu de hemel, dien 'k met ſuchten alle dagen
Vervul, ſijn Majeſteyt een ziel gegeven heeft ,
Door vrouw natuur, waar in oock medelyden leeft ,
Ach! dat dien hemel voegt, ſult gy niet ſcheurſiek kerven,
Of ſoo Philarcque ſterft, laat oock Melinte ſterven.
Of ſoo u goetheyt ſich ſoo openhartig toon ,
Soo ſal Melinte ſich ſtracks voor Philarcque doôn ;
Gy kent, vermaarde Prins, de macht der ſuyv're minne ,
Al 't geen gy nu gevoelt van uwe Koninginne ,
Gevoel ick van mijn ziel, gedenckt wat droefheyt dan
In 't ſcheuren van die min ons overkomen kan ,
Als 't noodtlot of de doot, dit ſoet verbont wil breecken,
Ick bid ſijn Majeſteyt, door tranen, die ſoo ſmeecken ,
En ſtorten ſich bedroeft voor uwe voeten neêr ,
Ick bidt u om die vlam die gy leedt immermeer ,
Om een die waardig is te worden aangebeden.

Timoph. Hout op , 't is waar, 'k heb wel die minnevlam geleden ,
Mijn ziel die brant en ſterft om ſoo een felle min ,
Sy is gewont, 'k bekent ; en 'k ſucht om een Godin ;
Maar wat 's de naam van dees aanbiddelijcke Schoone ?

Mel. 't Is Eſchilliſe, die al d'eer is van u kroone ,
En ſoo u ziel ontſteeckt ; en ick kom in haar gunſt ,
Tot loſſing van mijn ziel te ſmeecken.

Tim. Neen, geen kunſt
Van ſoet beſpraackte taal, ſal my om haar bewegen :
Maar wel een ander. *Mel.* Wien? *Tim.* Het is aan u gelegen.

Mel. O groote Goôn ! wat pijn beklemt mijn droevig hart.

Timoph. Die ſwaar' ontſteltenis verdubbelt noch mijn ſmart;
De ſchaamt' ontdeckt haar ſon en glans veel aangenamer,
Melint' ick brand' om u : die ziel die veel bequamer
Eertijts ten oorlog voer, als 't woedend' krijgsgedrocht
Mijn fiere geeſt vol moets ten ſtrijt gewapent brocht ,
Die ziel, die in 't gedrang van duyſent ys're drommelen ,
't Ge-

't Geluck braveeren dorst, by 't schel geklanck der trommelen,
Voelt sich verwonnen van een lonckend' aangesicht:
De geest verliest sich hier, de ziel geeft glans noch licht,
De schoonheyt praalt en wint, de hoop recht hier verraat aan,
De slaaf beheerst sijn Heer, de Heer moet na sijn raat gaan.
'k Verbrysel 't yser, en ick sluyt my aan de bant;
Ten eynde zegepraalt de liefd', en overmant
De haat, en toont aan my, dat ick met smart beminne,
De schoonste vrouw op aart, de schoonste der Godinnen.
Mel. Hier valt de liefd' eerst aan, daar wederstaat haar d'eer,
Hier dreygt men die 't verderf, daar helpt de trouw haar weêr;
Hier groeyt de wackerheyt, daar sterft d'eerbieding heenen;
Hier heerst de grootsheyt, daar is elk verdacht by eenen,
Hier speelt de sonde baas, daar is de ziel, 't geval
Toont eynd'lijck dat de deugt gekroont staat boven al.
Tim. Ia als Melintes min mijn gramschap sal versoeten.
Mel. Indien ick, machtig Vorst, u vuyle lust ginck boeten:
Waar bleef de trouw die gy aan uwe Koningin
Geswooren hebt, aan wien gy oock u suyv're min
Moet houden: segh ô neen! waar sou de mijne blijven,
De Goden souden my en u om sulck bedrijven
Vermorselen tot gruys; verhindert dese straf,
En siet mijn tranen aan. *Tim.* Gy graaft u man een graf;
Want soo hy sterft, hy sterft om uw aanminnigheden.
Mel. Wel aan, 'k sal door mijn doot sijn trouw aan u beëeden;
Maar eer ick sterf, en soo mijn zielloos leven gaat,
Versoeck ick eene gunst, dat gy Philarcque laat
Uyt sijn gevanckeniss' bevrijt, dan sal Melinte
Gerust'lijck sterven, hoog beroemt door 't heel Corinthe.
Tim. Hout op Mevrouw, en hout u toorn en reden in,
Sou ick rampsalig zijn, om dat ick u bemin?
't Waar best dat gy mijn brant met wedermin woud loonen.
De Goden sullen my om dese daat verschoonen:

'k Regeer wel, maar die vlam gebiet my hart en kroon
Op te off'ren aan u min, hoe praalde dan mijn troon,
Als ick mijn oogh aan 't uw', mijn mont aan d'uw mocht
voegen.
Mel. Gaat heen Tyran, eer ſal de boer den hemel ploegen,
Eer ſal den blonden Rijn beſproeyen 't Moorenlant;
Gy ſult den Iſthmus eer doorgraven met u hant,
Eer ſal het vier een ſtroom, het water vlam voortbrengen,
Eer ick mijn mont en oog, met 't uwe ſal vermengen.
Tim. Melinte ſchelt my niet, bemerck mijn macht en ſtaat;
Philarcques doot gaat vaſt, ſoo gy niet toe en laat,
Dat ick die felle brant der liefd' aan u mach koelen,
U wreetheyt doet u man een wreeden doot gevoelen;
Gy hoorde mijn gebiet te erkennen door u min.
Mel. U brant die ſtort my eer een haat en wanhoop in.
Verrader, meynt gy my door dreygen te verſchricken,
Sou 'k ongevoelijck op u dolle gramſchap micken.
Kunt gy een ſchult, door ſchult wel ſuyv'ren? neen Tyran
Gy dreygt my ſoo gy wilt, vergeefs valt gy my an,
Ick acht mijn eer veel meer als al u Koninckrijcken,
En mijn getrouwigheyt ſal voor u ſtaat niet wijcken.
Philarcque is veel meer waart als ſoo een monſterdier;
Philarcque blijft alleen mijn leven en playſier.
Hy is van edel bloet ſoo wel als gy geſprooten,
Gy hebt noyt eer of ſtaat meer als mijn man genooten,
Als dat gy nu de naam eens valſchen Konincks draagt,
Het welck Corinthen, en heel Grieckenlant beklaagt.
De wreetheyt en 't gewelt, dat u baldadigheden
Bedrijven, en de ſmaat die 't volck hier heeft geleden,
Vertoont Corinthen naackt, dat hier twee Vorſten in
Verſchillen, dat den een ſijn bloet geeft voor 's lants min,
En dat den and'ren 't landt verwoeſt als een verrader;
Tyran, doorſteeckt my nu in d'armen van mijn vader;
Ick ſal dit achten als een weldaat van u arm,
Als ick mijn eer en trouw door 't ſterven ſlechts beſcharm.
binnen.
Vierde

Vierde Uytkomſt van 't eerſte Bedrijf.

Timophanes. Lyſandre.

Timop. LYſander ick verlies door liefd' en raſernyen
Mijn ziel en ſpraack. Helaas! Melinte voed mijn lyen,
Sy rooft mijn moedt, ô Goôn! en ſchantvleckt ſtaagh mijn (eer,
En die my ſoo vertoornt, bevalt my dies te meer.
Mijn ziel verdraagt dat juck, en mint haar ſtraffigheden,
Een vrouw ('t is wonder) wort heel moedig, en gebeden.
Een man flauwhertig, en haar ziel waant ſich met deugt
Te wap'nen, als ſy my berooft heeft van mijn vreugt.
O Eſchilliſe! ſiet wat vrucht u medelijden
En onverdulde ſmart veroorſaackt: treckt ter zijden
U goetheyt van die geen, die uwe min verdooft,
Vergunt gy die een man, die d'uwe heeft gerooft?
Komt, ſiet mijn fout, komt, ſiet u onvoorſichtig ſmeken,
Melintes dart'le glans heeft mijne ziel ontſteken,
En ſtraft my: kom en wreeck aan haar mijn bitt're ſmaat.
O groote Goôn! mijn hart ſoeckt aamtocht en vergaat.
Wat baart my 't wachten en 't verlangen ſware vreeſe?
Neen Eſchilliſe, neen, (ick kan doch niet geneeſen,)
Verneem niet na dat quaat: u felle jalouſy
Kan my niet helpen, 'k ſal de wraackrol raſerny
Selfs ſonder u voldoen: Lyſander vlieg flux heenen,
En ſegh Philarcque dat ſijn levens hoop verdweenen,
En heel om niet is, dat hy vry ſijn lot beſchreyt,
En ſeght hem, dat hy ſich terſtont ter doot bereyt.
Of ſoo hy weêr in top van eer en ſtaat wil leven,
Dat hy Melinte dan moet aan ſijn Koning geven,
En haar verlaten: dat dit eenig middel kan
Sijn doot verbidden: en dat hy ſijn vryheyt dan,
En 't halve deel, ſal van mijn Heerſchappy genieten:
Maar ſoo hy my verſmaat, dat 't hem haaſt ſal verdrieten.
Ick ſal dan and're raat verſchaffen eer hy 't wacht,

Sou

Sou ick dan ſoo vergeefs beminnen; ſou mijn macht
Getergt zijn en veracht van eene vrouw? mijn reden
Ontwaackt, 'k verander van beſluyt: Lyſander, heden
Sal ick bemint zijn van Melinte, of dat ſy ſterf',
T'ſaa vangt Melinte, dat ick haar geſicht verwerf.
Sy moet my minnen, of ick ſend' haar bey ter hellen,
Soo ſal d'ondanckb're haar verdoemde man verſellen.

HET TWEEDE BEDRYF.

Eerſte Uytkomſt.

Melinte. Menander.

Mel. IN 't endt, den Koning raaſt van min om my, mijn doot
Die naackt, maar 'k vrees ſijn min meer als die felle noot,
Die my ſijn wreede hant of tooren dreygt: 't vertoonen
Van ſijne liefde, deê dat ick hem meer moſt hoonen,
En hoe hy ſoeter ſprack van min of vleyery,
Hoe ick hem meerder ſmaat toedreef met raſerny,
Soo ben ick by mijn plicht met ſchelden noch gebleven,
Mijn trotſe weygering ſal ons 't doot-vonnis geven,
Die ſmaat die queſt my, maar noch meer u brave ſoon,
Ach! vader, ach! mijn lief, hy ſal u alle doôn,
Terwijl ick om mijn eer en kuysheyt te beſchermen,
Met ſmaat en ſchelden den Tyran weêrhielt: het kermen
Verwon niet: hierom yl ick na mijn eygen graf,
En volg' u, en berey my ſelf een doot, en ſtraf.
Men. O goôn! wat naackt ons hier een zee vol ongelucken,
Die mijn Philarcque, en ſijn Melinte ſoo verdrucken.
Mel. Soo vader, g'oordeelt wel van mijn bedreeven fout,
'k Verliet d'eerbiedigheyt, mijn plicht, en d'onderhout
Van liefd' en eer, 'k verliet al die gehoorſaamheeden,
Die 'k u mijn vader, en mijn and're helft met eeden
Belooft had: u verlies, 'k bekent, komt door mijn ſchult,
't Quaat 't geen hy had begaan, heeft mijn misdaat vervult,

Ick kon den dootslag dien hy doen sal wel beletten,
Ick docht door 't weygeren ons quaat op 't eynt te setten,
En 'k hebt helaas! vergroot, door 't houden van mijn plicht,
Kom, straf u selven dan Melinte: u fel gesicht
O wreede Koning! sal van daag mijn doot aanschouwen,
Een doot gesprooten uyt het houden van mijn trouwe.
Men. Hoe dus Melinte, sout gy sterven voor mijn soon?
Soo wilden tyger heeft den killen Thermodoôn
Noyt met sijn vloet gequeeckt, Melinte laat ons vluchten
Voor sulck gewelt, of laat ons eerder met genuchten,
Door 't houden van ons plicht, de doot sijn toegeseyt.
Hy off're dan mijn soon aan sijn afgunstigheyt.
Mel. Om dit te mijden, sal ick my na 't nootlot voegen,
Al 't geen den hemel wil, moet mijn wil vergenoegen.
Maar vader, laat ons eerst de wil van dien Tyran
Verwachten, en als mijn Philarcque doot is; dan
Laat ons, dan ons besluyt, van ons te doôn volbrengen;
Gy krijgt misschien hier na gelegentheyt, tot mengen
Van gift, of door verraat het woede beest te doôn;
En soo ons dit geluckt, soo wreecken wy ons hoôn:
Mijn vader wacht soo lang.
Men. Ick kan soo lang niet wachten,
Vergaan wy, op dat wy in d'afgront t'saam vernachten.
Mel. Soeckt gy de doot, die my alleen gerechtig is,
'k Verlos my door de doot, s'is mijn behoudenis.
My parst geen yd'le vrees, die vrees sal ick verbannen,
Ick word begunstigt van twee heerlijcke tyrannen,
Die my verlossen van sijn smaat en tyranny.
O heerlijck middel! ô uytneemend' artzeny!
Ick sterf dan op 't autaar der liefd' en van mijn plichten,
Ick daal dan naar beneên, daar Maan of Sonnelichten
't Beswalckte Koninckrijck beschijnen: daar elck een
Met d'afgestorven moet het zielen-velt betreên,
Ick daal ter hellen, en naar Plutoos heerschappyen,
En 'k sweer den Koning, dat ick al de rasernyen
Tot wraack verwecken sal van die begaane moort,
Daar

Daar ſal Philarcque weêr, gelijck 't in 't leven hoort,
Met ſijn Melinte die gewenſchte vreugt genieten,
Daar ſal de doot ons min als 't leven ſelf verdrieten.
Ick kus het ſtaal dan 't geen mijn doot volvoeren ſal,
Dien 't leven walgt, verdriet het ſterven niet met al.
Maar gy mijn ziel, voor wien ick moet ſtantvaſtig blijven,
Indien gy u erbarmt om 't lijden en bedrijven
Van mijne doodt, komt my voor 't laatſt noch eens te baat,
Als Timophanes my noch eens u aanſien laat,
Dan weyger ick geenſins om ſtracks voor 't mes te knielen,
Maar ach! hy is niet vry, men wil hem ſelfs ontzielen.
Indien ick dan mijn lief Philarcque weêr wil ſien,
Soo moet ick aan mijn ſelfs mijn eygen doodt gebiên.
Ruſt dan Philarcque; want ick ga voor u ter hellen,
Daar ick in korten tijdt uw ſchaduw ſal verſellen.

Tweede Uytkomſt van 't tweede Bedrijf.

Menander. Melinte. Lyſandre. Soldaat.

Men. WAt 's dit mijn dochter, men vervolgt ons.
Mel. Groote Goôn!
Wy zijn gevangen. *Lyſ.* Voort, den Koning heeft geboôn
U op te vatten. *Men.* Wie durft ſich dit onderwinden?
Lyſ. Lyſander, door 't bevel des Konings. *Men.* Ach! wy vinden
Ons overwonnen; ach! Melint', ſiet al u heul
Beſtaat in traanen. *Mel.* Moſt die wreede vader-beul
Melinte boeyen tot een ſoên voor ſijn miſdaaden?
Sal hy den altaar by gebreck van wieroock laaden,
En plengen heel verwoet 't onnoos'le bloedt voor wijn?
Om door dit offer in der Goden gunſt te zijn.
Lyſ. Melinte volg. *Mel.* Ick kan my hier niet tegen ſtellen.
Men. O tygers. *Mel.* Vader, ſtil, ick moet haar doch verſellen.
Ach! wapent gy u hart met fiere moedigheyt.
Men. Hoe rovers? ſult gys' in mijn byzijn nat beſchreyt
Vervoeren? *Mel.* Vader hoor, ick bid, houd op van klaagen,
Den hemel heeft ons dit voorſien, wil 't lijtſaam draagen:
Verbidt

Verbidt de Goden maar, en ſmeeckt haar om genaâ.
Kom gaan wy, ick verlang te ſterven met mijn gaa.
oll. Mijn Heer, Timoleon komt herwaart.
yſ. Spoeyt u gangen,
Op dat des Konings broêr niet wegh roov' ons gevangen.
binnen.
Men. Kom tygers, en volendt mijn rampen door mijn doot.

Derde Uitkomſt van 't tweede Bedrijf.

Timoleon. Menander.

Timol. MYn vrient, wat droefheyt is 't die u ontſtelt? wat noot
Beroert u ziel? *Men.* Is 't feyt u onbekent gebleven,
En wat voor oorſaack my tot droefheyt is gegeven;
Mijn ſoon is my ontrooft, door d'ongerechte macht
Van een Tyran! ſijn vrouw is met gewelt gebracht
Ter kerker, en met kracht geſcheurt uyt 's vaders armen.
Jck bood mijn lijf en hart, om haar noch te beſcharmen.
Maar die vervloeckte beuls ontroofden my mijn kint,
Beroert op u geſicht, en vlooden met Melint.
Ach Prins beſcherm ons huys, gedoog niet dat de wreede,
Mijn ſoon en dochter, en ons heel geſlacht vertreede;
Keer af van ons 't gewelt van uw ondanckb're broêr.
Timol. U droefheyt maackt dat ick my t'eenemaal ontroer,
Is 't mog'lijck groote Goôn, dat ſoo een moedig Koning,
Een voeſterkint van Mars, verdraagt dat ſijne kroning,
Voort ſoo baldadig wordt beſoetelt, onder ſchijn
Van recht? Ach! dat mijn hart van klaar kriſtal mocht zijn,
Gy ſout Timoleon ſijn wreetheyt ſien weêrhouwen,
Door kracht van deſen arm: ick heb dit ſelf gebrouwen,
Jck ben al d'oorſaack van dees ramp en ongeval,
't Geen ons beſtrijt, 'k betreê onwaardig 't aartſche dal.
Helaas! 't ſchijnt dat de Goôn my met haar ſtraffen dreygen.
Men. U mededoogen ſcheen ſich eerſt tot my te neygen,
U koel-

U koelheyt toont ſich nu in dit betoomen voort:
En roept dat ſy vergeet beloften, eer en woort.
De broeders, met een woordt, zijn meer als dubb'le vrin-
den,
't Geval gincks' allebey aan onſe welvaart binden;
Maar d'een vergeet ſich in ſijn plicht, de tweed' in macht:
D'een is ondanckbaar door gewelt en woede kracht,
En d'ander door 't beſluyt 't geen hy heeft voorgenomen.
Kom moedig Prins, ik ſal mijn kiemend bloet doen ſtro-
men
Uyt mijn beklemde borſt, en roepen eeuwig wraack.
Timol. Trooſt u Menander. *Men.* Hoe, dit is een euv'le ſaack,
Dat ſich een vader, dien de droefheyt wil verſmooren,
Sou trooſten. *Tim.* Weeſt geruſt.
Men. Mijn ziel leent dan uw ooren
Aan ſijn verſoeck. *Timol.* Mijn vrient de hemel knikt tot u,
't Geen ick u giſt'ren heb geſwooren, ſweer ick nu:
Dat ick Philarcque ſal verloſſen, of ſelfs ſterven,
En om mijn eedt en trouw geloof te doen verwerven,
Soo luyſtert na 't geheym 't geen elck is onbewuſt.
't Geen uwe welvaart kan verſeeck'ren, ſoo 't u luſt
U ſchaâ en lijfs gevaar met mijne te vervoegen;
Gy kunt beletten, kom, ick ſal tot u genoegen,
U 't openbaaren: maar ſweert eerſt door dieren eedt,
Dit noyt te ſeggen. *Men.* 'k Sweer al 't geen ik door u weet,
Altijdt te ſwijgen, en aan niemant te verhaalen;
Den hemel ſchend my, ſoo ick hier in kom te dwaalen.
Timol. Die throon, of eerder die onmijdelijcke klip,
Op wien de wreetheyt heerſcht, en wiens beveelen ſtip
Door d'ongerechtigheyt, die d'onſchult wil verdrucken,
Voldaan zijn, daar de deugt voor d'hovardy moet bucken,
Sal heden haar Tyran, ontbloot van ſtaat en eer,
Verwerpen, of ſy ſal my plotſelijck ter neêr
In d'afgront ſenden: dit is 't geen ick wil volvoeren
Voor uwe vryheyt.
Men. Goôn, wat komt mijn bloet ontroeren.
Timol.

Timol. Verwonder u soo niet, mijn min en sorg voor 't Rijck,
Versterckt en prickelt my tot dese daat: 'k beswijck
Nu niet, de noot van 't volk verstreckt my tot een wapen,
Al was 't mijn soon, ik sweer, hy sou noyt vreugde raapen,
Als wen hy sich voor 't Rijck, ten offer, op 't altaar
Van 't algemeene best gedoemt sagh; 'k liet my daar
Gewillig slachten van d'Aartswichelaar, 'k wou knielen
Voor 't heylig mes, en liet mijn bloet en lijf vernielen;
Indien de rust van 't Rijck dit eyschten van mijn hant.
Maar swijg Timoleon, Eschilles komt, verbant
Menander, en verberg voor hem u bracke traanen,
Ontdeckt niet, veynst: ick sal die vrienden wel vermaanen,
Wiens droefheyt aan de ons geschaackelt is: wiens moet
Met fierheyt is bemant: mijn vrient verschijnt met spoet,
Ter rechtplaats daar ick my voorseecker sal vertoonen.
Hier wandelt den Tyran; ik sal hem heden loonen
Met doots straf: of men sal van daag Timoleon
Sien sterven: om dat hy sijn broeders doot begon.

Vierde Uytkomst van 't tweede Bedrijf.

Timoleon. Eschilles.

Timol. ESchilles, 'k wil mijn lijf en eygen hart vernielen,
Om dat ick weygerde den Koning selfs t'ont-
zielen:
Mijn Vorst Eschilles, wel wie sal Corinthen dan
Bevryen? wie is 't die haar weêr herstellen kan?
Gy die een voorbeelt van rechtvaardigheyt verstreckte,
En wiens meêdoogen eer een yders fouten deckte,
Hoe is 't? segh op, hoe is 't? dat noch gerechte trouw,
Noch hulp voor 't volck, noch heul by u is? siet wat rouw
Veroorsaackt dien Tyran: die eer die onse vad'ren,
Door fiere dapperheyt, en oorlogsdeught vergad'ren,
Die brantmerckt hy: en stooft sijn wreet geaarde moet,
O trots Corinthen! met een bad van burgerbloet;
Soo ick u heden niet verlos, wy zijn verlooren.

Esch. Soo edelmoedig Prins, koel u getergde tooren,
Grijp moet, ick ſweer den Vorſt, ick ſal u hulpſaam zijn.
Timol. Wel aan, maar ſacht, helaas! wat woel ick in een pijn?
Hoe worſtelt mijne ziel, wat ſtrijt voel ick my quellen?
'k Verlang naar 's Konings doot, en 'k vrees hem weêr te knellen.
Hoe groot is nu helaas! 't meêdogen van een broêr,
't Zy oock wat vreugt of heyl hier uyt ons wedervoer,
Ick blijf nochtans aan hem, hy weêr aan my verbonden,
De naam van broeder is ons eeuwig toegeſonden;
O Goôn! ontvouwt, verloſt, en redt ons uyt gevaar,
De hemel ſelfs en de aardt, bewegen met malkaâr;
En porren my tot wraack, het heyl van ſoo veel volcken,
Door ſo veel ramp geſolt, door ſoo veel duyſt're wolcken,
Verbinden my tot ſtraf: wel aan Timoleon,
Verwin, verwin u bloet, maack dat d'opgaande ſon,
Sijn doot aan yder een met vreugde mach ontdecken,
Ick moet, ick moet, mijn hart doch quetſen, 'k ſal hem (wecken
Of om ſijn wreetheyt, te verand'ren, of ſijn tijt
Nu te eyndigen: wat voelt mijn ziel een ſware ſtrijt.
Eſch. Sult gy dan eeuwig zijn in dees onſeeck're reden?
Timol. O hemel help mijn hart uyt dees ellendigheden!
Eſch. Des Konings ondergang is 't ent van deſe pijn,
Sijn doodt kan aan mijn ziel oock niet als pijnlick zijn,
Gedenckt Timoleon, dat ick ſijn Gemalinne, (nen.
Verplicht door broederſchap, met weêrliefd' moet bemin-
De plicht die u weêrhout, weêrhout my: maar d'elendt
Van 't rijck, en dat hy dus ſijn eedt en trouwe ſchendt,
Roept wraak, en eyſcht ten ſoen het leven van den Koning.
Schep moet, ſchep moet mijn Prins, kom gaan wy naar ſijn woning,
En dwingen den Tyran tot liefd' of tot ſijn endt,
Gy ſiet ons neêrgeſtort in d'afgront van d'elent.
Gy ſiet dat wy by hem met ſmeecken noch gebeeden
Niets vorderen, gy ſiet dat hy noch eer noch eeden
Der onderdanen acht; kom rechten wy verraat,

Aan

Aan die, die 't ons wil doen: laat doch den Vorst dees raat
Nu niet misvallen, want soo hy sijn rijck verdelgde,
Soo wenscht hy vast dat ons sijn dolle toorn versweIgde.
Timol. Sou 'k hem dan omgebracht ter aarden sien gevelt?
Esch. Soud' g'ons dan neêrgestort sien onder sijn gewelt?
Timol. Mijn bloedt ontzielen?
Esch. Of ontzielen uwe landen?
Timol. Een broêr verliesen? *Esch.* Een Tyran.
Timol. Die my doet branden
In min. *Esch.* Die ons verraat.
Timol. Helaas! wat sou ick doen?
Esch. Ay segh, wat deet gy dan?
Timol. Een dootslagh sonder soen;
'k Versloeg mijn eygen bloedt.
Esch. Om 't onse te beschermen.
Timol. Het welck ick selver heb beschut.
Esch. Mijn Heer, wiens armen
Beletten ons den Vorst te moorden? *Timol.* Ach! de Goôn
Die souden 't wreecken. *Esch.* Hy bespotte haar geboôn.
Helaas! Timoleon, wat hebt gy noch medogen
Met soo een monster: die een stuck van groot vermogen
Volvoeren wil, moet sich in korten tijdt beraân:
Soo wy 't niet heeden doen, soo is 't met ons gedaan.

Vijfde Uitkomst van 't tweede Bedrijf.

Eschilles. Ortagores. Timoleon.

Esch. MAar sacht, ik sie gins heen Heer Ortagores komen.
Hebt gy in onse saack u ord're waargenomen?
Ortag. 'k Hebt wel bestelt, en kom, om na een goet begin,
De uytkomst van dit werck te vord'ren.
Esch. Is de min
Van vryheyt krachtig om ons hulpers aan te hitsen.
Ortag. Gy saagt nooyt moediger, gemoedigt om de flitsen
Den Koning selfs in 't hart te stuwen, en dan vry,
Ontlast van 't lastig juck, te zijn van slaverny.

Esch. Wat marren wy.
Timol. Kom voort; maar 't geen gy my beloofde
Volvoert, dat eer ick noch mijn broêr van 't licht beroofde
Hem ſeggen mocht, dat hier geen meeſter heerſchappy
Geleên wierdt, ſoo hy dan den ſpot weêr drijft met my,
Bezeegel en voltoy ick ſelfs ſijn doodt. ô Gooden!
Indien noch een'ge hoop hier ov'rig is, keer 't dooden
Van broeder, redt my uyt dit droevig zielgeween. *binn.*
Esch. Mijn vriendt, dees koelheyt en dees ongeſtadigheên,
Sijn wiſſe voorboôn van ons naackend' ongelucken,
En die ondanckb're ſal ons in ons graf verdrucken.
Nu wil hy, dan weêr niet, ſijn hart begeert en vreeſt,
Nu dreygt en dan vergeeft, nu lijt, dan klaagt ſijn geeſt.
Sijn handel ſal ons niet als tot verderf verſtrecken.
Nu ſeyt hy dat ſijn broêr dootwaardig hem ſal wecken
Tot wraack, en laat aan ons 't uytvoeren toe, dan ſtaat
Hy als een rots verſet: gewis hy brouwt verraat;
Hy ſoeckt den Koning ons geheymen t'openbaren,
En om ſich ſelfs daar na voor 't onweêr te bewaren,
Verſchoont hy u noch my: doch ſchoon ſy noch hier na
Vereenigt zijn, ſal ick vol wraacks haar doodt en ſcha
Verbinden, en om vry te zijn van die tyrannen,
Sal ick tot haar verderf, of eer het mijn' aanſpannen.
Gy weet hoe 's Konings huys aan 't onſe is verknocht,
Elck ſiet my, eer ick in ſijn kamer word gebrocht, (ken,
'k Heb door een burgers hulp, hierom een wegh doen ma-
Waar door ick heym'lijck kan in ſijn vertreck geraken:
't Is alles wel beſorgt, door ſoo een ſneege hant,
Dat niemant anders ſiet, dan 't is de bloote want.
'k Heb altijdt noch gevreeſt, dat dien ontrouwen broeder
Ons ſouw verraden, in de ſchijn van ons behoeder.
Dieshalven ruſt ick niet, voor dat hy wordt belet.
Ortag. Voorſeeker heeft hy ſchult.
Esch. Hy ſprack ſich ſelf in 't net.
Ick twijffel nu niet meer.
Ortag. Eſchilles wilt eens luyſt'ren,

Wat

Wat ſou ick hooren, 'k weet dat elck ſijn tong moet kluy-
ſt'ren,
En uytten vol van vrees ſijn meening. d'een tyran
Sal d'ander in de doodt verſellen: en hier van
Vermerck eens welk de vrucht zy van mijn geeſtigheden,
't Is haar onmoogelijck mijn lagen mis te treden:
Ick moet, ick moet doch eens mijn ſuſter en de ſtadt
Verloſſen, die nu ſucht door wreetheyt afgemat.
Een die ſich wreecken wil om een gerecht'ge oorſaack,
Dien ſtreckt den hemel ſelf in 't quaatſte quaat tot voor-
ſpraack.

HET DERDE BEDRYF.

Eerſte Uytkomſt.

Eſchillitſe. Doriane. Celinde.

Eſch. STaatjufferſchap vertreckt, en laat my hier alleen,
Celinde haal my 't boeck, 't geen ick onlangs geleên
Verborg in 't cabinet, 't is vol van ſinnebeelden.
Dor. 't Schijnt of Mevrouw de tijd dies' eer in vreugt verdeel-
Nu vol bekommering in tranen-vloet verſlijt; (den,
Wat onluſt is 't? ay ſeg, die u het hart doorbijt.
Cel. Hier heb ick 't boeck Mevrouw, ick kon 't in eerſt niet
vinden,
Mits 't in tapijtwerck lag verborgen. *Eſch.* Nu Celinde
En Doriane, ga ter kamer, en verbeyt
Mijn komſt.
Cel. Verſet die ramp die gy vol rouw beſchreyt,
U kan geen ongeval ſoo ſchielijck onderdrucken.
Eſch. 'k Beklaag maar al te wis mijn naackend' ongelucken.
Bedroefde Koningin, laat af van 't wreet gewelt,
Verbreeck 't langduurige verſwijgen, komt en ſtelt
U voor die braave Vorſt, die u ziel moet beſchermen,
Belet, belet ſijn doodt, wacht niet dat gy met kermen
't Beklaaglijck nootlot van Uw Egemaal betreurt.

De vrees vermaant u, dat gy haare laagen ſteurt.
De trotſe hoogmoet, en de nijt zijn aangeſpannen,
Om mijn beminde door haar liſten aan te rannen,
Sijn doodt ontzielt my oock, en ſoo hy ſneuv'len moet,
Sal ick hem volgen, 't zy wat weêrſtant my ontmoet.
Sijn ſaack is mijne, dies ſal ick mijn Prins ontſetten,
Om door ſijn leven al mijn onheyl te beletten.

Tweede Uytkomſt van 't derde Bedrijf.

Eſchilliſe. Demarette.

Eſch. Wie nadert my.
Dem. Ick heb mijn Koningin verraſt.
Eſch. Mevrouw, 'k was heel verwart en in gedachten vaſt,
Ick leg bedompelt in verdriet en ſwarigheeden,
'k Voorſie ons ongeluck, en val, en om te treeden
Op 's Konings throon ſpaar ick noch moeyt noch tranen-vloet:
Maar 'k ſie dat 'k in dees vrees my ſelf beklagen moet.
Demar. Wat vreeſt mijn kindt?
Eſch. Helaas! dat ick met recht moet vreſen,
Of een vertoornde broêr door haat licht mocht na deſen,
Mijn lief ontſielen, ô Mevrouw! 't is eer geſchiet,
Dat d'eene broeder wel ſijn broeder ſelfs doorſtiet.
Ons Griecken heugt het noch, en d'onbeſmette drempels,
Hoe 't warm vergooten bloet, die dier geheyl'gde tempels
Beſpatten, 't heught haar noch, hoe d'heylig' heerſchappy,
Van ſoon en vader door verraat geſchonden zy.
Hoe 't kint ſijn moeder, en dees weêr haar kint ombrachte,
Hier om vermeerder ick mijn traanen en mijn klachten.
Philarcques doodt is al te wichtig voor ons lant,
D'een broeder is hier om op d'andre heel gekant.
En elders wordt de naam des Konings heel verſmeeten,
Elck haat hem, om dat hy ſijn trouw heel heeft vergeeten.
Timoleon die ſucht als hy van vryheyt hoort,
Dies vrees ick dat 't verraat noch in ſijn boeſem ſmoort.

Demar.

Demar. Wel hoe mijn dochter, heeft dan 't bloedt geen meer vermoogen?
Maar siet daar komt hy: ay, verberg u voor sijn oogen,
Ick moet den Koning eens beproeven in dees saack,
En eyndigen uw vrees, verwisselt in vermaack.

Derde Uytkomst van 't derde Bedrijf.

Demarette. Timophanes.

Demar. MYn Koning, soo ick mocht een tweede fout bedrijven,
Sou ick u in de gunst niet tot Melinte stijven,
Of tot haar man, ô neen! een moeder smeeckt u nu,
En bidt u voor een broêr, of selver meer voor u.
Timoph. Wat is 't Mevrouw, waarom word' ik van u gebeden?
Demar. Gy kunt mijn voorbeê, die 'k terstont u sal ontleden,
Niet weygeren, door recht of reeden van u staat,
Gy zijt ondanckbaar, soo gy 't my niet toe en laat.
't Is wettelijck en tot verhind'ring van veel quaalen.
Tim. Wat quaalen zijn 't? *Dem.* Sy zijn afgrijslijck te verhaalen.
Timoph. Ick ben verraân. Helaas! sy weet mijn min.
Demar. Mijn Soon,
Gy handelt met u broêr te wreet en tot sijn hoon:
Dees haat sal u en hem eer lang tot gruys verpletten,
De liefde dwingt my, dat ick dit soeck te beletten:
Ick min u beyde, en mijn bange geest gevoelt,
Dat hierom vaack een strijt van wapens in haar woelt.
Ach! leeft verbonden met elckander: siet, u moeder
Verbindt de liefde aan den Koning en sijn broeder.
Och! waar de twist doch van u beyde neêrgeleyt!
Gy zijt veel schuldig aan u broêrs sorgvuldigheyt;
Is dan sijn dapperheyt en trouw u heel vergeeten,
Hy mint u, en hy heeft u liefde nooyt versmeeten.
Let op mijn traanen, en verlost u moeders siel
Van bange vrees, belet dat die haar niet verniel.
Maackt dat geen heerschappy verdonckre 's Konings oordeel.

Verhoor u moeder, en vergun u broêr dit voordeel,
Dat hy u gunst geniet: verban u jalousy.
Timoph. Mevrouw, 't waar beter dat dees reeden niet by my,
Maar by een ander die sich licht'lijck laat verleyden
Gebruyckt waar: soo ick van mijn trotse naam moet scheyden,
Dan stort mijn macht in d'as: hy eert my noch mijn staat;
'k Weet dat Timoleon my en mijn glory haat.
Indien hy my bemint, hy houd dan op van klachten
Die my verdrieten, en ontrusten u gedachten.
'k Dacht noyt op 't uyterste te komen: hoewel hy
Een gunsteling en vriendt is van mijn weêrparty:
Gins naackt hy, moeder gy verwacht hem hier ter steede,
Doet sijn hartneckigheyt doch buygen voor de reede,
Dat sijn verlangen met sijn plicht kom' overeen,
En dat hy schroome mijn gebooden t'overtreên.

Vierde Uytkomst van 't derde Bedrijf.

Demarette. Timoleon.

Dem. O Goôn! wat wreet gewelt vertoont hy in sijn blicken!
Sacht Demarette, veynst u hierom niet te schricken,
En tracht 't geheym door list uyt hem eens te verstaan;
Veynst dat u is bewust 't quaat 't geen hy wil begaan.
Timol. Bedroefd' ontmoeting.
Demar. Sal ick dan door klacht noch traanen,
Noch droevig smeecken, noch geschrey u ziel vermaanen,
Tot weering van dat quaat daarg' ons meê hebt gedreygt.
Timol. Mevrouw, wat yd'le vrees beklemt u ziel?
Demar. Ach! neygt
U ooren en u ziel op mijn versteende klachten;
Een groote vrees verweckt by elckeen groot verachten,
Die ongerechtige misnoeging, die u hart
Tot wraack ontsteeckt, vrees ick met onverdulde smart.
Tot welck een eynde sult gy noch mijn leven dringen,
Misgun

Misgun my 't licht niet, ſoeckt die afgunſt te bedwingen;
Of haat gy 't leven van u broêr, verdient ſijn eer
U doodelijcken haat, lieft gy hem dan niet meer,
Ick ſie u vyandtſchap vermeerd'ren met u daagen,
En 'k vrees noch dat ick u geboorte ſal beklaagen,
En dat ick noch de roof ſal van u gramſchap zijn.
Timol. Ick haat alleenig ſijn eergierig hartfenijn.
Hy is vol ſtaatſucht, en nochtans de Koningrijcken,
Sal yder een by 't glas door brosheyt vergelijcken,
't Geen ſtracks verbrijſelt: ſijn ontſteecken ziel verwacht
De opperheerſchappy, ſijn ongerechte macht
Is ſlaaf van ſijn misdrijf, hy brengt d'onmenſch'lijckheeden
En tyrannyen in gewoont', 't ſchijnt hem vol reeden
Al 't geen hy doet: 'k ſal hem voor 't laatſt noch eens tot haat
Van wreetheyt porren, en ten gruwel van die ſmaat,
Die 't heel Corinthen door ſijn toedoen moet verdraagen;
Ach! de gerechtigheyt beweeg' hem door mijn klaagen,
Waar door 'k mijn broeder-plicht voor 't laatſt voldoe.
Demar. Mijn hart
Is hier verdeelt, en voelt in yder deel haar ſmart.
Ick heb meêdogen met haar beyde, 'k ſtort gebeeden
Voor d'een: de twede jaagt een ſchrik door al mijn leeden;
Met d'een verſeeckre ick my, om d'andre vreeſt mijn ziel;
'k Vrees voor haar beyd', en dat den een my ſelfs verniel.
Hoe 't oock den hemel ſchickt, haar lot ſal 't mijne weeſen.
Erbarmt u Goden: ach! erbarmt u om mijn vreeſen,
Geef dat de ſwackſte voor de mogenſt' val te voet. *binnen.*

Vyfde Uytkomſt van 't derde Bedrijf.

Timoleon.

Tim. VErvloeckte broeder, als ick u met raat ontmoet,
Beſpot gy my, en wilt na recht of reden luyſt'ren;
Vermaan ick u, gy dreygt my met gewelt te kluyſt'ren;
Gy heerſcht als Koninck, en gebiedt my als een ſlaaf;

Als ick ten dienſt van u, met raadt ſteeds ploeg en draaf,
Gebiedt u trotsheyt my te ſwijgen, als mijn tooren
U weêrſtant biedt, dan ſchaamt gy u my aan te hooren,
Als ick de broeder-bant, waar meê natuur ons bint,
Ten toon ſtel, vloeckt gy my, en raaſt als heel ontſint.
Ick toon hem vrientſchap, daar hy ſich toont als verrader,
O hemel! die mijn pijn en onluſt ſoo veel nader
Als hy doorſiet, geleytm' in dit gevaar, en toon,
Welck beter zy, een broêr, doch een tyran, te doôn,
Of eeuw'ge ſlaverny 't volck op de neck te hangen,
't Is billick dat elck een vergaa in ſijn verlangen,
Of dat men den Tyran doe ſneuv'len, ſal ick 't bloet
Vergeeten, of mijn plicht; hoe worſtelt mijn gemoet!
Ick kan geen eer begaan, of 'k moet ſelfs miſdaat maken,
Soo ick mijn plicht voldoe, ſal elck mijn wreetheyt laken,
En ſoo ick 't bloet verſchoon, ſoo moet ick ſchuldig zijn
Aan lant-verraat: wat eyſcht de plicht en 't bloet van mijn?
Elk dwingt my dat ik moet by beurt aan haar gedencken,
Ik moet ten inſicht van die twee mijn hart ſelfs krencken.
O Goôn! welck ſal ick doch van twee te buyten gaan?
By welcke ſal 't verlies, of d'overwinning ſtaan?
Wie ſal hier heerſchen, mijn verwantſchap of mijn plichten? (ſwichten,
Neen, 'k ſal mijn plicht voldoen, 'k moet voor de reden
Soo wil den hemel oock; mijn broeders doodt valt hart,
'k Bekent: maar ſoo ick 't volck verlos uyt al haar ſmart,
En 't ſtraffen van mijn vrient belet, dat moet de Gooden
Behagen. Groote ſtadt, u levenden en dooden
Bewegen my tot wraack; en eyſchen ſoen van my,
En bidden dat ick doch mijn vaderlandt bevry.
Ruſt geeſten, geeſten ruſt, die rontſom in de graven
Vermoort legt, burgery die t'eenemaal als ſlaven
Mishandelt zijt, houd op, al 't geen gy van my wilt,
Volvoer ick eer de Son ſich ſelf ter kim op tilt.
Vaar voort Tyran, vaar voort, vaar voort uyt mijn gedachten,

Eſchil-

Eschilles dapperheyt sal u van daag verkrachten,
Dies ga ick, om hier van hem stracks de weet te doen.

Sesde Uytkomst van het derde Bedrijf.

Eschilles. Timoleon.

Esch. 'k VErtreck my in dees saal, om buyten sijn vermoeên
Den Prins te wachten, want sijn ondergang sal heden
De mijn beletten, 'k sal hem hier meê tegen treeden.
Dees ponjart sal mijn hulp, dees sal mijn waapen zijn.
Maar wat gevoelt mijn hart, wat voelt mijn boesem pijn?
'k Sal als verraader, om my selfs niet te verraaden,
Hem dooden, al heeft hy geen schult aan dees misdaden.
Gaat gy dan om de Prins t'ontzielen, of tot straf?
Wat vrees bestrijt my dus? 'k wend my van 't dooden af.
Neen, 'k moet mijn suster, 'k moet Corinthen gaan be- (vryen,
't Sy ook wat my belet, 't sal my nu niet ontglyen,
Nu ick 't begonnen heb, op dat gy 't niet ontgaa,
Is 't best dat ick mijn oog dicht op tapijtwerck slaa,
Op dat ick t'saam sijn komst en inganck mach bemercken.
Maar 'k hoor gerucht, hy komt, 'k sal nu sijn dood uytwer- (ken.
Timol. Timoleon weerhout u toorn, sou u gesicht
Aansien, dat gy u broêr beroofden van het licht, (den;
't Gerecht verdoemt die geen, die 't sich durft onderwin-
Beveelt de wraack veel eer den hemel; maar ontsinden,
Leert uyt u rampen, dat dewijl hy een tyran
En moorder is, oock heeft de naam verlooren van
U broêr, verraat dan, die u selfs eerst heeft verraaden,
Verlaat de Koning, die u eerst verliet met schaade:
'k Sal de gerechtigheyt dan door mijn broeders doodt
Beschermen, en aan elck vertoonen naackt en bloot,
Dat ick geboren ben om dien Tyran te straffen;
En wijl dees pen sich selfs aan my ten dienst komt schaffen,
Sal ick u vonnis onderteyck'nen: ô Tyran!
Waar dat 's volcks welvaart, en haar liefde my toe kan

Bewe-

Bewegen, ſal de Vorſt Eſchilles hier uyt leeſen,
Dit droevig briefjen, ſal hem tot een teecken weeſen,
Dat my 's volcks welvaart nu ſoo ſeer ter harten gaat,
Dat ick ten dienſt van haar mijn eygen broêr verlaat.
Ach! broeder, broeder ach! waar toe dwingt gy my heden,
Ick deed u glory eer vermeerd'ren; en vertrede
Die nu weêrom: Helaas! waar toe vervoert gy my,
Mijn broêr, waarom vervolgd' gy in u heerſchappy
U eerſte deugt niet: is u afgunſt ſoo ontſteecken,
Dat my u wreetheyt tergt, om my aan u te wreecken,
Weên oogen, ay, beweên ſijn ongeluckig endt,
Beweent de liefde die door my moet zijn geſchent.
Maar ach! de ſlaap vermengt ſich met mijn bracke tranen,
Sy komt mijn droeve geeſt tot ſoete ruſt vermanen:
Helaas! u ſoetigheyt verſtreckt my tot geen ruſt.
Wat's dit, hoe klemt my dees verand'ring onbewuſt,
Ick kan niet ſien, nochtans ſit ick met open oogen;
Ick ſpreeck en ſlaap, ô Goôn, het is in u vermoogen,
Vergun dat dit mijn endt en dootſlaap weſen mach;
Dat ick die broeder-moort ontga, en hy dien ſlagh.

Hy ſlaapt.

Eſchilles, van achter de tapijt komende met de poock.

Hy ſlaapt nu en bedeckt ſijn aanſicht met ſijn handen,
Gy ſaagt noyt ſchoonder kans Eſchilles, om de banden
Van onſe ſlaverny t'ontbinden: wapent u,
Mijn dapperheyt treê toe, ſla den verrader nu,
Treê toe, ontwringt hem door dees poock ſijn heylloos leven.
Maar houw, wat wil dees brief die hy hier heeft geſchreven?

Hy leeſt Timoleons brief.

De vyandt van dit rijck geeft acht op klacht noch raat,
Dies raad ick dat men ſich op 't uyterſte verlaat;
Mijn liefde ſal voortaan voor dien Tyran nooyt pleyten:
Ontbiet op 't ſpoedigſt, tot volvoering van dees feyten,
Ons vrienden, dat aan raat noch voorſlagh niets ontbreeck:
Toont gy u plicht; ick zweer dat ick u vryheyt wreeck.

O Goôn!

O Goôn! hier in heb ick u hulp op 't hooghst' van nooden;
Ick sal, hier onder, ons toestemmen tot het dooden
Des Konings, schryven, op dat hy hier uyt verstaat,
Wat hy gewonnen heeft in 't volgen van ons raat.
'k Laat hier mijn poock en dit geschrift: als sijne blicken
Dit aansien, sal hy om dees voorval seer verschricken,
En 't sal hem porren tot volvoering van sijn wraack.
'k Vertreck my nu. *Timoleon ontwakende:*
Mijn slaap was sonder veel vermaack;
Kan een rampsaligen in dit geval noch slapen?
Dit is een teecken, dat mijn doot haast is geschapen.
Maar wie of hier dees poock op tafel leggen liet?
Of wiens geschrift is dit? is dit van my geschiet?

Timoleon leest.

Wanneer een fellen arm sich al had opgeheven,
Om u den dootsteeck door dit scharpe mes te geven,
Is sy verhindert door u voorgenome wraack:
De Goden, en dit staal verbinden tot dees saack
Den Vorst Timoleon, en willen dat sijn handen
D'ellend' en slaverny verjagen uyt dees landen.

O wreet gebodt! ô al te schrick'lick avontuur!
Hoe, kant de hemel sich dan tegens de natuur?
Ick kan, ick kan, in dit geval mijn geest niet sussen;
Ha! 't is der Goden wil, dat ick mijn min moet blussen:
Ga vrientschap, bloet vertreckt: verdwijn natuur, u macht,
Wort, als 't soo wedervaart, door 't ongeval verkracht;
Mijn eygen broêr verraat my door sijn listigheden,
Soo verd uyt sijn gemoet, verbant hy recht en reden,
Dat hy niet leven kan verstoten van de kroon:
Corinthen lijt nochtans geen Koning op haar troon,
Die haar met dwinglandy vermeestert, heel verwaten.
'k Verlaat mijn broeder dan, dien elck een heeft verlaten;
Een opgeheven arm tot u verderf, verbint
Uw arm Timoleon, dat sy 't sich onderwint,

Ick moet ſijn ondergang, hoewel ongaarn beſteeken:
En ſoo ik 't hem niet doe, dan ſalmen 't aan my wreeken.

Sevende Uytkomſt van 't derde Bedrijf.

Timoleon. VVichelaar. Rey van Prieſteren.

Tim. WAt jaagt d'Aartswichelaar verbaaſt ter tempel uyt?
Wat klaagt het Prieſterdom, met droef en ſchor geluyt?
't Geen anders met geſang haar offerdienſt vermengde,
Wat blixem of de kruyn van 't autaarbeelt verſengde,
Die u vol ſchrick ten hoof en in mijn kamer drijft?
Wat 's dit? de Rey is heel van ſchrick en vrees verſtijft.
VVich. 'k Was naulijx aan 't autaar gereet om d'offerplichten
Met yver te voldoen, de lamp en fackellichten,
Die flickerden vol glans de galeryen door,
De kercktrans was vervult met reyen, die om 't koor,
Met ſpel en maatgeſang den offerſtier geleyen,
Verciert met lauwergroen, en versgepluckte meyen,
Ick hief de ſlachtbijl op, de Rey hiel 't becken ree,
Sy weygert my dien dienſt, en 't mes ontſeyt de ſnee;
Een ſlag ſloeg 't wieroockvat vol geurs aan duyſent ſtucken,
Een quam my 't heylig mes, en ſlachtbijl flux ontrucken,
En ſcheurden 't kerckgewelf met donderen van een:
Wy ſtonden heel verbaaſt, tot dat door 't leydack heen,
Corinthes Schutgodin ten hemel af quam dalen,
In ſulcken ſchijn als ſy gewoon te zegepralen,
Wel eer in d'oorlogs noot, op 't oude Raathuys quam,
Als ſy 't Corinthiſch volck in haar beſcherming nam;
Gewapent met dien ſchilt, die Cepheus bruylofts-gaſten,
Soo trouwloos als haar Heer, op 't moortbancket verraſten;
De dapp're oorlogsvuyſt die ſwayd' een gulde ſpeer,
Op 't hooft een braaf helmet, verciert met pluym en veêr:
Weg riepſe met 't altaar, 'k ontfang geen offerhanden,
Soo lang Corinthen is geboeyt met ſlaafſche banden

Van d'aartstyran, mijn Rey weg met dien witten ſtier,
Bluſch uyt, bluſch uyt, de vlam van 't geurig offervier,
En gy mijn Prieſterdom ſult dees gewijde drempel
Noyt meer betreên, ten ſy Timoleon dees tempel
Beſproeye met het bloet van ſijn vervloeckte broêr,
En ſelfs dien moordenaar ons off're, ga volvoer
Op 't ſpoedigſt met elckaar 't geen ick u heb geboden,
Segh Vorſt Timoleon dat d'alvoorſiende Goden (hant,
Het wreedt gewelt ſijns broêrs doen wreecken door ſijn
Dat hy eer lang de throon van 't moedig Grieckenlant
Verwacht, dat hy niet ſchroom de wreetſte der tyrannen
Te dooden, dat hy min en broederliefd' verbannen,
En dat geen offer als ſijn bloet ons ſtillen kan.
Soo ſprack ſy en verdween: den Vorſt gelieve dan
Minervaas ſtreng gebot ſorgvuldig te volvoeren;
Op dat geen lantplaag 't volck, en u en ons ontroere.

Timol. Ach vader! dien Tyran, mijn broeder, is van daag
Sijn ondergang beſtemt, ick ſal ſijn nederlaag,
Dan met geruſtheyt, wijl 't de Goôn gevalt, volbrengen,
Sijn wreetheyt doet dat elck hem vloeckt, door 't gruw-
lijck plengen
Van 't Grieckſche burgerbloet, bereyt hy ſich die ſtraf.

Vich. Indien gy hem niet doot, ſoo graaft gy ons een graf.

1 Rey. Wy Rey van Prieſteren gaan weêr naar ons autaren,
Dat wy 't verſtroyt cieraat, en 't offervat vergaren.

2 Rey. Wy gaan dan wel gemoet, verloſt van ſorg en pijn.
Mijn Vorſt wy ſullen u door beê behulpſaam zijn. *Rey.bin.*

Timol. Wel aan, wat marr' ick nu, mijn vader, 'k ſweer dat
Corinthen in een ſtaat van vrolijckheyt ſal treden, (heden
Ick moet doch toeſtaan, dat men hem ſijn doot bereyt,
Op dat ſijn ondergang herſtel 's lants vryigheyt; (doden
Aard', Hemel, Menſchen, Goôn, terwijl 'k mijn broêr moet
Soo ſal ick volgen 't geen u raat my heeft geboden.

HET

HET VIERDE BEDRYF.

Eerste Uytkomst.

Timophanes. Lysander.

Tim. EEn broeder is by my verdaght, en dreygt mijn rijk:
Maar 'k sal voorsichtigh zijn, in 't quaat 't geen listighlijck
Besteecken wort, en doen 't hem selfs den kop verpletten;
'k Sal vlijtig op sijn doen en handelingen letten,
En soo ick iets vermerck, 't geen na verradery
Of listigheden smaackt, dan sal de raserny
Van mijne toorn, sijn doot beseg'len en volvoeren,
En om sijn felle wraack te stuyten, sal ick loeren
Om op mijn voordeel hem in dit verwoet besluyt,
Selfs voor te komen: min en broederliefd' heeft uyt;
Ick sal, ick wil niet meer, na broederplichten hooren,
'k Ben ongevoellijck, stom, en stop voor haar mijn' ooren.
Soo lang Corinthen staat, sal ick geensins vergaan.
Maar kan Melinte wel tot wedermin verstaan?
Lys. 'k Heb haar, terwijl sy met haar Vader sprack, gevangen,
Op u bevel, gelijck ick seyd'. *Timoph.* 'k Sal mijn verlangen
Nu baast voldoen, die vrouw genietend' met geneugt.
Daar is geen Koning, die oyt leefden soo verheugt,
Als ick, indien 't Melint' aan weêrliefd' niet ontbreke.
Lys. 't Is nu geen tijt, mijn Vorst, van 't mingenot te spreken;
Hier openbaart sich weêr een tweede swarigheyt:
Melinte volgde my gewillig, onbeschreyt;
Men speurd' in haar gesicht noch vrees noch ongenuchten,
Haar oog en geest was heel gerust; noch klacht, noch suchten,
Vernam ick; hierom waand' ick, dat gy waart voldaan,
En dat sy haar genot aan u had toegestaan:
Doch eynd'lijck toondes' een verborgen mes, en ruckte
Haar armen flux om hoog, de toornigheyt ontpluckte

Al 't blinckend' purper van haar bloosend' aangesicht,
Haar mont besturf, berooft van glans en levend' licht,
Gelijck een lente-roos, die d'overguere vlagen
Der dolle winden, en der buyen heeft gedragen,
Ontverruwt en gesolt, haar schoone glans ontglijt,
Soo stont Melinte, toen sy uytborst vol van spijt:
,, Gedoog verraders, dat ick my gerust verniele,
,, En soo gy my genaackt sal my dit mes ontzielen;
,, Gaâ bootschapt dēn Tyran, dat een manhafte deugt
,, Van daag verwinnen sal sijn ongerechte vreugt.
De Vorst gebie my welck het best dien' voorgenomen,
Om d'ondergang en doot van haar wel voor te komen.
Tim. Gy hadt veel eer verdient aan my de wreetste straf,
O moorder van mijn vreugt! die onbedacht en laf,
Mijn ziel verwaarloost hebt, die 'k u soo had bevolen:
Maar nademaal u geest toen t'eenmaal was aan 't dolen,
Verbetert dan de fout, waar in gy hebt misdaan,
Soo sich Melinte doot, soo sult gy meê vergaan.
Gaâ soeckt gelegentheyt, om haar voor my te winnen,
Verschaft de min, die gy berooft hebt uyt haar sinnen;
Breng flux geknevelt voor den kercker haar gemaal,
En dreyg hem, in 't gesicht van haar, te doôn door 't staal,
Verschrick haar, op dat sy door vrees wat mach bedaren:
En soo d'ondankbre in haar besluyt noch voort wil varen,
Volvoer dan d'ord're die ick heden aan u liet,
Doorstoot Philarcque, en acht haar klacht of tranen niet,
Doorpriemt dan 't wreede hart van die vervloeckte min-
En stervens' allebey, soo blijf ick d'overwinnaar; (naar,
Gaâ heen Lysandre. Neen, gaâ niet, sou ick Melint,
Een schoonheyt al te waart, vermoorden soo ontsint?
O praal der schoonheyt! doch schoon ik haar lijf verwinne,
De ziel volhart nochtans om my noyt weêr te minnen,
Ick moet die wreede, neen ick moet haar noch eens sien.
Lys. Sy sal u aanschijn doch, soo 't moog'lick is, ontvliên;
Door dese traly kan s' u anders wel aanschouwen.
Ick roep haar eens, Melint.

Tweede Uytkomſt van 't vierde Bedrijf.

Timophanes. Melinte.

Tim. O Roem van alle vrouwen! (trouw na?
Mijn trooſt. *Mel.* Verrader ſeg, waar ſoeckt u on-
Tim. Aanbiddelijcke ziel, ô ſchoonheyt ſonder ga! (gen,
Mijn welluſt en vermaack. *Mel.* Verkrachter van mijn oo-
Waar toe verſchijnt gy hier? is 't om niet te gedoogen,
Dat ick dees ponjaart in mijn eygen boeſem druck?
Komt gy tot meerdring van mijn pijn, of tot geluck?
Of komtg' om met u hant te eyndigen mijn lijden?
Siet gy dan onbevreeſt wat rampen my beſtrijden?
Waant gy dan dat mijn geeſt tot tranen ſich begeeft?
En tot beſcherming van haar ſelfs ontwapent leeft?
En dat men billijck om mijn trouwheyt te verwinnen,
Het lichaam vangt, en 't hart ſoo port tot wederminnen;
Den hemel, monſterdier, die gruwt voor ſulck een fout.
Hef op Tyran, hef op u oogen datgh' aanſchouwt,
't Ellendig ſchouſpel van een vrouw die ſich ontzielen,
En door haar eygen hant haar lichaam wil vernielen,
Aanſiet ô tyger! ſoo gy daarom hier verſchijnt;
Vaar wel mijn lief, vaar wel, mijn levens licht verdwijnt.
Tim. Hout op ondanckb're, hout op u eygen lijf te vloecken,
Ick kom hier geenſins om Melinte te verſoecken
Tot die vervloekte moort! gruwt eer en ſchrik daar van,
En ſoo 't geval hier door wil toonen wat het kan,
En dat gy moet vergaan, of ick, verdoemt u Koning
Ter doot, 'k verlaat veel eer den dagh, en rijck en wooning
Eer d'oorſaack van mijn min ſoo heylloos ga voorby,
Ick offer kroon en ziel aan uwe raſerny.
Mel. 't Waar al te heerlijck voor een monſter ſoo te ſterven,
Mijn braave hant en kan hier door geen eer verwerven;
Neen Timophanes, neen, u ondergang moet ſnoot,
En wreet zijn: ſy verdient een ſchrickelijcke doot,
Die ſoo afgrijſſ'lijck voor elck een is in ſijn leven;

Men

Men siet u fel gesicht een merck en teecken geven
Van u gerechte doot, de hemel die dit siet,
Die wapent sich, om wraack te doen van mijn verdriet;
Wil 't voorbeelt van u endt vry op u voorhooft drucken,
Een schandelijcke doot sal u de ziel ontrucken.
Timop. Dat die gesworen handt dan daatlijck hier verschijn,
Die u sou wreecken, en mijn moorderes sou zijn;
Die plaag verschrikt my niet, als 't u maar mach behagen,
't Verlangen vleyt u, en de hoop die leyt u lagen:
Ay! laat u wraack toch zijn met heerlijckheyt voldaan,
Gebiet mijn eygen hant, sy sal dien moort begaan,
Vergun my 't staal. *Mel.* Tyran, gy soeckt my te verraden,
Vloeckwaardig monster, neen, ick ken u wreede daden,
'k Bespot u smeecken, en u valsche listigheên,
Dit heerlijck staal 't geen gy wilt roven van my heên,
Sal sich niet wassen in 't onsuyver bloet: de tooren
Van 't heel Corinth' heeft u een wreede straf beschooren;
Selfs sal u legermacht, tot uwen ondergang,
Haar wapens voeren, en den scepterstaf door dwang
U hant ontnemen, en u doot bestemmen willen.
Timo. 't Bloet van u maagschap sal dit onweer moeten stillen.
Mel. Het sal u maagschap zijn, 't geen dit verzaden sal,
'k Voorsegh u, ô Tyràn! 'k voorsegh u wisse val,
En d'hoop van dit geluck sal d'uytkomst voort volmaken;
Vertreck bloetdorstige, wilt my niet meer genaken:
Ick walg van al u reên, vol lasters uytgebraackt,
Gaâ elders bloethont, die gy door u tong vermaackt,
Gaat elders, en voldoet den eysch van al de Goden,
U graf is al gereet. *Timoph.* 't Uw' wacht op mijn geboden:
Maar siet ô hemel, sy vertreckt! ô wreetste vrouw!
Terwijl noch mijn gebedt, noch klaght iets op u trouw
Vermach, sult gy eens sien, of u mijn toorn kan winnen,
Het is een voorrecht van een ongemeene minne,
Dat de versmader als onwaardig wort gehaat.
Vertreck Lysander, en volbreng u Konings raat,
En geeft my, soo gy kunt, 't geen gy my hebt ontnomen.

Derde Uytkomst van 't vierde Bedrijf.

Timophanes. Eschillise.

Tim. MAar 'k sie uyt ons paleys de Koninginne komen,
O min! geef dat haar hart uyt 't mijne niet en lees,
Het vier 't welck my verteert: op dat het, als ick vrees,
Haar vier niet uyt en blускht: ô oorsaack van mijn leven!
Maar ach! wat heeft Mevrouw tot droefheyt aange-
dreven?
Eschill. U min, mijn Koning, is my al te wel bekent,
En weet dat soo 'k u vreugt, gy oock de mijne bent;
Gy zijt de hoop en troost van mijn rampsalig leven.
Maar in 't geluck, 't geen ons de hemel heeft gegeven,
Zijt gy soo wel mijn smart, als blijtschap of vermaack,
De ongestadigheyt van 't lot in dese saack,
Leert my, dat schoon 't geluck my heeft ten top geheven,
Het selve luck u weêr den dootsteeck licht kan geven;
Haar stoutheyt poogt noch meer: 't gelief sijn Majesteyt
Dat ick in dit geluck, u met eerbiedigheyt
De oorsaack open, die my dwingt voor u te vreesen.
Timoph. Spreeck op mijn ziel.
Eschill. Soo lang gy hier noch Vorst sult wesen,
Geeftge elck gelegentheyt tot brouwen van verraat,
't Zy door onachtsaamheyt of goedigheên, gy gaat
Te sorgeloos, ô Vorst! ten is niet sonder reden,
Dat ick u aanpor, om niet onbedacht te treden
In doots gevaar: u doot vernielt my in mijn bloet,
Gy weet, mijn Prins, voor wien dat gy u wachten moet.
Timoph. Mijn broêr is meer by my, als die verdachtheyt
waardig,
De liefde meer als nijt, wie is soo tyger-aardig?
Die soo een trouwe min gedurig aan sou sien,
En noch verraden. *Esch.* Goôn! ach! wilt hem hulpe biên,
Verlicht hem: want daar zijn twee monsters die u leven
Verdoemen: voor de Haat en Afgunst moet ghy beven;
Dit

Dit zijn de vyanden, by wien 't, u van den troon
Te ſtooten, en ons bey beſlooten is te doôn:
En moog'lijck datſe ons ent, op deſe uur wel beſluyten,
En ſweeren ons verlies, gy kunt door 't quaat te ſtuyten
Ons rijck verſeeckeren; en ſoo u doot by haar
Beſloten is, ſoo loopt mijn leven meê gevaar.
Beſchermt my, ô mijn Vorſt! in 't myden van haar lagen,
En ſoo g' u ſelfs niet acht, verkort gy mijne dagen:
Ick bid den Koning noch om die getrouwe min
Die onſe zielen bint, verhoor u Koningin;
Lieft gy u ſcepter, wilt u leven meer beminnen,
Gy kunt veel ſcepters Heer, maar noyt meer levens win-
Ick bidd' u dat gy noyt als met u lijfwacht gaat, (nen.
Gy heerſcht, rontom begrimt van d'afgunſt en de haat.
Tim. 'k Ontfang de raat wel, die u min my heeft gegeven,
Maar tegen wien ſal ick beſchermen kroon en leven?
Terwijl ick niemant vrees, de vrees die gy verhaalt,
Moet ick beſpotten, nu mijn glans ſoo heerlijck praalt.
Wie ſou my in dees ſtadt daar ick ben overvallen?
Corinthen is mijn hof, haar huyſen zijn als wallen,
En kerckers, voor elck een wie oock dees ſtadt bewoon,
D'Eerbiedigheyt en vrees verſeeckeren mijn kroon;
Verlaat u ſorg Vorſtin, verlaat u ſwarigheden,
Verlos u ziel van vrees, wie ſou mijn macht vertreden?
Gy droomt al waackend', en gy ſittert voor een droom,
't Is ſeecker dat ick niets van al 't gevaar en ſchroom;
Al 't geen gy vreeſt, ſal ick door kracht en raat vermyden:
Gy leeft, ick oock; ick heerſch, gy oock; mijn lyden
Is 't uw', en 't uwe mijn. Maar ſchoon Corinthen barſt
Van haat en afgunſt, en elck een daar door geparſt,
Mijn kroon en leven met verradery ontmoeten,
Ick druck de ſtadt haar haat en liefde met mijn voeten.
Ick ſal mijn leven wel voorſien voor haar gewelt,
Ick heb voor ſulck gerucht al ordere geſtelt;
En oock voor al die geen die my verraders ſchynen.
Die my verraden wil, ſal ſelfs als ſtof verdwynen;

't Sy wie daar ov'rig is, dien ſal de doot vertreên:
Maar ſiet u broeder komt ons nad'ren, gaat gy heen.
Eſchill. De Vorſt gelieve voor ſijn leven ſorg te dragen.
Timoph. De Koningin gelief dees vreeſe te verjagen,
Die haar bedroeft gemoet doet uyt haar oogen ſien.
Eſchill. Ick gaâ ter Godtsdienſt, om die vreeſe ſoo t'ontvliên,
En om door offer, voor mijn Vorſt, de Goôn te ſmeecken.

Vierde Uytkomſt van 't vierde Bedrijf.

Timophanes. Eſchilles.

Tim. ESchilles wel wat reên belet u tong tot ſpreecken?
Eſch. 'k Vrees dat mijn reden u miſſchien niet aan mocht ſtaan.
Timop. Om u te ſpreecken, liet 'k u ſuſter henen gaan;
Mijn broeder wil my noch door ſijne tucht beſtieren,
En dit betrou ick u: ick kan ſijn geeſt niet vieren,
Die laffe veynſt ſich nu ſtaatkundig by elck een,
En dat mijn heerſchappy tot ſchaâ ſtreckt van 't gemeen;
Maar gaat Eſchilles en beſtraft ſijn dolligheden,
Verhaal hem 't ongeval, 't geen hy ſich ſelf ſal ſmeden;
Hy dwingt my dat ick ſijn verwaantheyt ſtraffen moet:
Maar ſiet daar komt hy tot ontroering van mijn bloet.
Sal ick hem voort van hier doen weçh gaan door mijn tooren? (hooren.
Neen, 'k ſal hem eens voor 't leſt, en dan niet meer, ver-

Vijfde Uytkomſt van 't vierde Bedrijf.

Timoleon. Timophanes. Eſchilles.

Timol. MYn broeder, want die naam is my noch toegeſtaan,
Indien u deſe naam aan 't harte noch kan gaan,
Soo die noch niet uyt u geheugen is geweecken,
Gedoog dan dat mijn ziel bedroeft, u wat mach ſmeecken,
Verhoor mijn vrientſchap. *Timop.* Neen, mijn oor is al verſaat,
Ick

Ick weet wat ong'luck my van u te wachten ſtaat.
De tijt vertoont hier van elck oogenblick een teecken,
Gy durft van 't geen ick doe met ſmaat en laſter ſpreecken,
En wijl dat ſich 't geluck heel op mijn zijde voegt,
Vertoont gy dat gy dan ſoud weſen vergenoegt,
Wanneer ick ſcepterſtaf, en eer, en kroonçieraden,
Uyt dwang van u verraat ſou afſtaan; die gewaden
Die ons de Majeſteyt der Koningen verëert,
Verlaten ſou, en van u haat wou ſijn verheert,
Als ick den throon verliet, en ſware ſlavernyen,
In plaats van 't Koningrijck, aanvaarde, dan ſou 't lyen
Van u haaſt eyndigen, dan ſou Timoleon
Met valſche vreugt aanſien het daghlicht van de ſon;
Gy ſeght dat ick de Goôn en menſchen t'ſaam verrade,
Dit is de vreugt, waar meê gh' u vrientſchap wilt beladen;
Ick wenſch veel liever dat u min my noyt genaackt,
Dewijl u ziel daar door onmenſch'lijck wort gemaackt.

Timol. Gy waant bemint te zijn van die u vreeſlijck haten,
De raat van vleyers die bevleckt u naam en ſtaten,
Wie heeft dien ſcepterſtaf die gy onwaardig ſwaayt,
U toegeleyt? wie heeft u ziel daar meê gepaayt?
Corinthen heeft u niet verkooren tot haar Koning,
De hemel heeft u niet verheven tot dees krooning;
Gy waant dat gy die hebt gekregen door uw ſwaart,
Gy hebt geen recht waar door gy 't Koningrijck aanvaart,
Als dat gh' u reeckent in 't getal van veel Tyrannen.

Timop. 't Is waar, Corinthen heeft die naam dus lang verbannen,
Sy heeft noyt Koningen of Opperheerſchappy,
Als mijne Majeſteyt gekent: ick heb aan my
Den eerſt die waardigheyt gebracht, en my doen kroonen,
Men kon mijn oorlogsdeugt met minder eer niet loonen;
Een kroon en ſcepter moſt my worden toegeleyt,
Indien men eeren wou mijn dapp're moedigheyt.
Ga heen jalourſe geeſt, hout op van my te tergen,
Of u baldadigheyt ſal my noch ſoo veel vergen,
Dat ick betoonen ſal wat mijn gebiet vermach,

Ick voer rechtvaardig op dees troon het hoogst gesagh;
'k Regeer een borgery, dien ick haar lijf en leven
En goet, en stadt, byna verwoest, heb weêrgegeven;
Siet eens te rugh op 't geen de snel-verloopen tijt
Aan elck vertoont, hoe dat, ten trots der bitse nijt,
De braafste helden, dies' in Grieckenlant oyt sagen,
Bemint als Goden, en gevreest als donderslagen,
Manhaftig, dapper, en kloeckmoedig in 't beleyt,
Haar selfs de rijcken, als ick, hebben toebereyt.
Die dapp're Vorsten hebben lant en Koningrijcken,
En 't grauw, en Heeren, voor haar moedigheyt doen wijc-
En kroon en scepter aan haar brave naam gehecht, (ken,
Ick sal het voorbeelt van die Princen, tot mijn recht,
't Geen ik tot 's Konings kroon en regten heb, gebruycken,
De naam eens Konings sal Corinthen op doen luycken;
Ick heb my selfs gekroont, 't is waar; maar onse macht
Is meest vermeert door 't geen de stadt heeft toegebracht.
Timol. U wreetheyt die bestaat meest in ondanckbaar leven;
De Vorsten, door wiens hulp gy zijt ten troon verheven,
En die u gunstig zijn, verdruckt u wreeden aart,
Gy wilt hier heerschen en verwoest het al door 't swaart;
Gy zijt ons Prins niet, maar de wreetste der Tyrannen.
Swijgt van 's stadts glory, want gy hebtse selfs verbannen;
Sou sy getrouw zijn, die haar doet noch trouw noch eer?
Geef aan u Vaderlant hun eerste vryheyt weêr.
Soo sal een Heldennaam u eeuw op eeuw verlichten,
Verlaat des Konings naam, die gy soo loos verdichten;
Aanvaart u eerste weêr, soo sal u eer en naam
Alom verheerlijckt zijn door d'uytroep van de Faam.
Vergaapt u welvaart niet aan losgegronde troonen,
Dwingt u de heersucht, soo wilt u gebiet vertoonen,
En overwin u selfs: vernedert sich u ziel,
Dan kon 't gebeuren, dat u 't rijck te beurte viel:
Gy sult in al u tijt niet schoonder zegepralen,
Dan als gy van u selfs victory sult behalen;
En als u trotse ziel tot ootmoet kan verstaan.

Ach broeder! volg mijn raat. *Timo.* Houd op van ſulx te raân.
Timol. Wel vorder ick dan niet met raden of vermanen?
Stort ick vergeefſe klacht en vruchteloofe tranen,
Op u verſteende ziel? De hemel ſiet dit al,
En kent mijn ſwarigheyt en droevig ongeval;
Ick hou dan op om u door reden te bepraten,
U macht is machteloos, gy moetſe wel verlaten.
Timoph. 'k Verdraag niet langer al die laſter en die ſmaat,
Vertreckt boosaardige, ſoo gy u lijf niet haat,
Vertreckt indien gy niet mijn gramſchap wilt verkoelen.
Timol. Sou ick dan wijcken.
Timoph. Kom, mijn toorn ſal u doen voelen,
Wat u vergeefſe beê op mijn gemoet verwint.
Timol. Wat oorſaack hebt gy, om u broeder ſoo ontſint
Te haaten, gy behoord' hem liefd' en min te toonen,
Die u ten dienſt eertijts mijn bloet niet wou verſchoonen,
Maar heb het ſtroomend' uyt mijn aders uytgeput.
Tim. 'k Vergeet die weldaat, als die voor mijn rijck onnut
Met u eerbiedigheyt verſterft. *Timol.* Wat hoor ik Goden?
Tim. Mijn ziel die weet wats' in dees tijden heeft van noden.
Timol. Gedenck dat Grieckenlant u wreetheyt oock gevoelt,
Denck dat dit moedig volck, by wien den oorlog woelt,
De ſtadt Corinthen aan u wreetheyt ſal ontwringen,
En haar grootmoedig heyr kan licht u machten dwingen.
't Vermaart Corinthen is door u baldadigheên
Haar vryheyt quijt, en heeft de grootſte ſmaat geleên,
Haar voorrecht is haar al door u gewelt ontnomen.
Tim. Ick kan mijn toornigheyt nu vorder niet betoomen.
Eſch. ſaghjes. Bereyt u vrinden.
Timoph. Ha verwoeſter van mijn rijck!
Ontrouwe broêr. *Timol.* Mijn broêr, ick bid u vriendelijck
Verhoor mijn beê, dewijl 't mijn laatſte beê ſal weſen:
Bevrijt u Vaderlant.
Timoph. Neen, 'k laat my niet beleſen,
Eer ſterf ick, eer 'k my van u ongewrooken laat.
Timol. Wel aan dan, ick verlaat u onbedachten raat. *binnen.*

Timoph. Verlaat gy my? ô Goôn! hy dreygt my te verraden,
Dat woort voorſeyt mijn val, dat woort verraat u daden.
Eſch. ſachjes. 't Is waar, en 'k ſie het endt al van u tyranny.
Timoph. Verlaten, Goden! Ha die reên ontſtellen my:
O woeſte tyger! ſiet wien dat gy hebt verlaten,
Hy ſal ſtracks ſterven met ſijn hulpers die my haten.
Kom volgt my. *Eſch.* Groote Goôn! hoe ylt hy onbedacht
Sijn eygen doot te moet: Eſchilles toont u kracht,
En volgt dien wreeden Vorſt, om hem terſtont t'ontzielen,
Soo wort hy ſelfs vernielt, die 't alles wou vernielen.

HET VYFDE BEDRYF.

Eerſte Uytkomſt.

Melinte voor de tralien van de gevanckeniſſe.

'T GEdruys der wap'nen 't geen ick hoor maackt my be-
vreeſt,
't Schijnt of Corinthen heel in oproer is geweeſt:
Maar hemel! 'k ſie mijn ziel, 'k ſie mijn Philarcque komen,
O ſchouwſpel al te wreet!

Tweede Uytkomſt van 't vijfde Bedrijf.

Philarcque geboeyt. Lyſandre. Melinte. Een trop ſoldaten.

Phil. MYn Hart! 't is voorgenomen,
Om door een felle doot ons eeuwig zielverbont
Te ſcheuren, en die min, die nu met hart en mont
Van ons ſoo heyliglijck geviert is, te verbreecken.
Lyſ. Melinte, ſie u man, voor wien gy noch kunt ſpreecken,
Gebiet maar ſoo gy wilt, 't uytvallen van ſijn lot,
't Sy doot of leven, hangt alleen aan u gebot.
Beraat u kort Mevrouw, kan u ſijn doot behagen,
Soo ſal Philarcques hooft van 't lichaam afgeſlagen,
Uw eyſch voldoen: ſoo niet, gebie dan dat hy leev',
En 't zy Melint' aan ons dien ponjaart weder geev',

Die ons u gramſchap heeft ontruckt, ſoo moet hy ſterven,
Al ſocht u voorbeê hem het leven te verwerven.

Mel. Verkies dan ſoo gy wilt Philarcque, ay, voort verkies!
Gebiê welck u gevalt mijn leven of verlies;
Het ſtaat aan u.

Phil. O neen! mijn vreugt, gy ſult gebieden,
Het is in uwe macht, dees blixem fel t'ontvlieden,
Belaſt my ſoo gy wilt mijn leven of mijn doot,
Ick ben gemoedigt om Melint' in vreugt en noot,
In 't licht of ondergang voor eeuwig te verſellen.

Mel. Melinte ſal ſich dan naar u verlangen ſtellen,
Ick ken u wil en hart, mijn licht, 't welck ongeruſt
In 't affijn van ſijn gaâ, ter doot ſou ſijn beluſt;
Soo haat ick 't daghlicht, ſoo ick 't ſonder u aanſchouwe,
Ons lot is vaardig, laat u ſorg en vrees verflouwen,
Ons bloet beſoetelt doch een tijger en Tyran,
Maar die ons eer en naam geenſins bevlecken kan;
Kom laat ons eer de doot als ſware miſdaat volgen,
Treê toe Philarcque; want hoe dol of hoe verbolgen
Den Koning raas, ick ſal de doot voor mijn gemaal
Terſtont gaan ſmaacken: gaâ beproef gy 't wreede ſtaal
Voor u Melinte; ſchoon ons lichaam ſcheyt, de zielen
Die ſullen haaſt vereent weêr by malkander krielen;
Den Koning dacht ons, door het dreygen van ons ent,
Bevreeſt te maacken, maar het ſwaart ons toegewent,
Om uw' en mijne naam niet god'loos te bevlecken,
En kan ons niet, als tot ons hoogſte goet, verſtrecken:
Sijn dolle gramſchap en gewelt vervaart ons niet,
Aanſie Philarcque.

Phil. Houd op! gy meerdert mijn verdriet,
Philarcques geeſt ſou in een dubb'le wreetheyt ſmooren,
Indiens' haar eygen hart moſt tweemaal ſien doorbooren.

Mel. Vergun my doch die eer, dat ick de eerſt' vervaar.

Phil. Gy beuls belet haar dit, doorſteeck mijn hart voor 't haar.

Derde

Derde Uytkomst van 't vijfde Bedrijf.

Eschilles. Lysandre. Melinte.

Eschil. GY leeft in vryheyt.
Lys. Wat geraas komt ons hier nader.
Eschil. Hy heeft sijn loon al weg dien gruwlijcke verrader,
Sijn wreetheyt is gestraft. *Lys.* Soo neem ick dan de vlucht.
Mel. Wat blijde vreugt ontfangt mijn ziel uyt dit gerucht!
Phil. 'k Heb noch geen seeckerheyt hier van in mijn gedachten,
O Vorst Eschilles, dit was buyten ons verwachten,
Is dien Tyran ontzielt? *Eschil.* O ja! roept vryheyt uyt,
Roept vryheyt voor elck een, dat 't volck een raat besluyt.
Den Koning is door ons vermoort: al sijn verwanten,
Die tegens onse wil sich met sijn wreetheyt kanten
Die sijn gevlucht, kom voort, en volgen wy haar na,
Tot straf van haar, en dat de vryheyt niet vergaa.

Vierde Uytkomst van 't vijfde Bedrijf.

Timoleon.

Tim. VErgeefs, Timoleon, soeckt gy de naare bosschen,
U misdaat kan doch door berouw niet afgewosschen,
En suyver sijn, ô neen, s'is altijt aan mijn sy,
Mijn broeders naare schim verscheen terstont aan my,
Soo bleeck en ysselijck, dat ick daar noch voor schricke,
Sijn lichaam droop van bloet, met neêrgeslaage blicken,
En heel bebloede mont sprack hy my bevend' aan:
,, Verwoede broêr, waar heen? siet wien gy hebt verraân,
,, Onmensch'lijck hart, seg op, wat monster heeft u sinnen,
,, Wat tyger opgestoockt, dien dootslag te beginnen?
,, Wee broedermoorder! barst van onverdulde smart,
,, Timoleon gy gaaft den dootsteeck aan mijn hart,
,, O goddeloos bedrijf! om vryheyt te verkrijgen,

„Hebt gy u niet ontſien u broeder te doorrijgen,
„ O gruwlijck hart! gedenck dat gy u broêr verliet,
„ Gedenckt dat u geweer u eygen broêr doorſtiet.
O waarde broêr! ſoo gy na my had willen hooren,
Dees hant had noyt gedacht u lichaam te doorbooren,
Al had de hemel en de Goden 't my geboôn,
'k Had noyt beſloten om mijn broeder ſelfs te doôn;
Maar gy verachten my, en wout naar niemant luyſt'ren,
Gy voert in 't quaat ſlechts voort: gy deed u Vorſten kluy-
ſt'ren;
U wreetheyt dwong my om u vonnis toe te ſtaan,
Had ick u niet verdoemt, gy had het my gedaan:
Gy hebt die wreede moort ſelfs ſoecken te volbrengen,
En had ick 't niet gedaan, gy hadt mijn bloet doen plen-
gen.
Den hemel toont door een rechtvaardig nootlot, dat
D'onnoos'le wort beſchut, de wreetheyt afgemat.
O Goden!

Vijfde Uytkomſt van 't vijfde Bedrijf.

Eſchilles. Timoleon. Ortagores.

Eſch. WEl wat mag den Prins van ons verjagen?
Tim. Ick vlucht Eſchilles om mijn ong'luck te bekla-
gen.
Eſchil. Schep moet helthaftig Vorſt, gy dwaalt ſoo g'u ver-
ſlaat,
Hoe hebt gy dan berouw van een manhafte daat?
Gy kunt u fier gemoet tot braver noyt vermanen,
G'onteert u moedigheyt in 't ſtorten van u tranen,
Gy wint door deſe daat de herten van 't gemeen,
Van menſchen en van Goôn: Corinthen niet alleen;
Maar 't heele Griecken ſal u om dees weldaat prijſen,
Men ſal haaſt tempels en altaaren op ſien rijſen,
Ter eeren van den Vorſt, die 's rijcks verloſſer is.
De werelt ſal u naam in haar geſchiedenis

Voor

Voor eeuwig roemen, en als ons nakomelingen
Dees weldaat ſien, ſal elck u eer en glory ſingen,
Verſelt ons en ontfang' uw opgedragen eer.
Sy bieden hem kroon en ſcepter.
Timol. 'k Veracht die glory, en ick minſe nimmermeer,
Die aan mijn eer gedenckt, moet van mijn miſdaat ſpreec-
ken:
Een knagend' ongediert komt my mijn hart doorbreecken.
Eſchil. Manhafte Prins, betoom en matigt doch u druck,
Soo gy dees ſtadt beklaagt, geniet gy geen geluck.
Timol. Mijn doode broeder die vermaant my om dees tra-
nen,
Soo hy geſneuvelt waar in 't midden van de vanen,
Die hy ten dienſt van u Corinthen had gevoert,
Dan ſou ick door ſijn doot niet blijven ſoo ontroert;
Soo hy ſijn ziel maar had geoffert voor 's lants vryheyt,
Dan ſou 'k ſijn nootlot eer verkondigen met blyheyt.
Dan ſou ick de fortuyn die my den rug nu biet,
Niet eens beklagen: maar helaas! tot mijn verdriet,
Sal ick de naam altijt van broedermoorder dragen;
O Goôn! waarom ben ick geboren tot dees plagen?
Eſchil. Maar wie berooft u van u kracht?
Timol. Ontrouwe gy,
Eſchilles ick verlies noch moet noch raſerny;
Maar had ick ſo veel kracht, dat ik kon weêrſtant bieden,
Aan 't onweer 't geen mijn ziel ſoeckt, en niet kan ont-
vlieden,
'k Beſchreyde dan noch niet de ſchipbreuck van mijn ziel,
Waar door dit onweer en verdriet my overviel.
Eſchil. Ick liet u tranen toe, 'k liet u weemoedig klagen,
Indien wy 't endt van ons geluck en moeyte ſagen;
Maar ſiet wy moeten ſien om 't onheyl te weêrſtaan,
Gy hoorden om dees reên, van tranen af te gaan.
Timol. Indien Corinthen noch bevreeſt is voor haar lyen,
Gaat heen Eſchilles, wilt oock voor Corinthen ſtryen,
Bewijs u vaderlant d'uytvoering van u plicht,
En

En 't zy gy 't doet of niet, vertreckt uyt mijn gesicht.
Eschil. Gy dwingt ons dan, ô Vorst! om u soo te verlaaten.
Timol. Gy doet my dienst hier meed', ick sal u anders haaten.
Ortag. Verlaaten wy den Vorst in sijn mismoedigheyt?
Eschil. Hy heeft verdriet by ons, hy dient alleen geleyt.
Timol. Ach! groote Gooden, waar hebt gy my toe gedwon-
gen?
Dien ick bewaren most, heb ick ter doodt gedrongen.
Gins naackt mijn moeder, 't is geraden dat ick vlie.

Sesde Uytkomst van 't vijfde Bedrijf.

Demarette. Timoleon.

Dem. HOla misdadige, vlucht niet nu ick u sie.
Timol. Moogt gy Timoleon noch spreecken?
Demar. 'k Moet u mijden,
Vertreckt.
Timol. Kunt gy dan mijn gesicht niet langer lijden?
Demar. O neen verrader, hoe verdraag ick dien het best,
Die 'k heden feller vond als d'allerheetste pest?
Die sich noch heden soo uytsinnig dorst vertoonen,
Als 't wreetste monster, 't geen noch vee noch mensch ver-
schoonen,
Maar 't al verslinden wil, ick sal dees gruwsaamheên
Nochtans vergeeten, en weêr met u t'samen treên,
Mits dat mijn ongeval my in u byzijn doode.
Treê toe Timoleon, voldoet de helsche Gooden,
Opoff'rend' aan haar rijck een moeder en een broêr.
Waarom genaackt gy niet ontrouwen? kom volvoer
Uw dolle raserny, laat oock u moeder sterven;
Laat oock dees borst u poock, dit hart u mes verwerven.
Dit hart, 't geen gy beroofc hebt van sijn hoogste vreugt,
Die 't bloedt hebt van mijn bloedt gesoopen met geneugt.
'k Sie, dat ick in dees moort, die yder sal verdoemen,
Timoleon mijn soon, en oock mijn beul moet noemen.
Dit zijn de vruchten van een rasend' ongediert,

Die 't dappere geslacht van ons geheel ontsiert.
Timol. Mevrouw beschuldigt vry, maar wilt my oock verhooren,
Tot mijn ontschuldiging, neygt oock u lijtsaam' ooren,
't Geen ick gebeeden heb, is vol gerechte reên;
Men moet sijn broeder, ja sijn vader om 't gemeen,
Sijn suster, vrouw en kint, ja eygen moeder haaten,
Ten dienst van 't vaderlandt moet gy haar al verlaten.
't Was voor de vryheyt.
Dem. Hoe! datg' ons soo schelms verriet?
Toen gy u broeder, dien manhaften Vorst, doorstiet,
Betoond' u hoogmoet, dat gy soud een schrik verstrecken
Voor d'heele wereldt, ja u selfs, sich te bevlecken
Met broedermoort, sijn Vorst en broeder selfs te doôn?
Wie hoord' oyt wreeder? wel, verdragen dit de Goôn?
Men siet het bloedt besmet, en tegens 't bloedt verbonden,
Wie durst weêr minnen, daar de min dus word geschonden?
Ick ken u loosheyt en vervloeckte jalousy,
D'eergierigheyt verselt met dolle raserny,
Bewogen u gemoet, om op dien throon te hopen,
Die u vermaarde broêr door oorlogsdeugt most kopen,
't Rijck, 't geen rechtvaardig aan u broeders dapperheyt
Vergunt was, hebt gy u door moorden toebereyt.
Kom fiere borgery, vang aan dien helt te kroonen,
Kom wilt dien moordenaar met wreetheyt weêr belonen,
Die in het grootst' gevaar, tot voorstant van sijn rijck,
Sich self, noch sijn geslacht ontsien heeft: kom geeft blijck,
Dat hy ô borgery, in plaats van u te vryen
Van dienstbaarheyt, u hals met swaare slavernyen
Verdrucken wil, gy vlucht uyt 't een in 't ander quaat,
Verliest gy een Tyran, gedenckt dat 't u niet baat,
Wijlg' een lafhartigen krijgt voor een dapp'ren Koning
Dien hy verstiet, in schijn van ongerechte kroning.
Timol. Op dat mijn broeders doodt u niet te seer verdruck,
Gedenck Mevrouw, dat ick geniete dit geluck,

Dat gy mijn moeder zijt: wilt doch mijn eer beſchar-
men.

Demar. Uw eer verrader, die door u verwoede armen
U broêr ontzielde? maar, dat my het meeſt verdriet,
Is dat ick baarende u noch in 't leven liet.
Helaas! de droefheyt jaagt en volgtm' aan alle kanten,
'k Betreur 't verlies der dood' en levende verwanten.

Sevende Uytkomſt van 't vijfde Bedrijf.

Philarcque. Demarette. Menander. Melinte. Timoleon.

Phil. IN 't endt, hier vinden wy dien noytvolpreſen helt,
O eer van Griecken, en bedwinger van 't gewelt!

Dem. Dien broederbeul?

Phil. O roem van 't Vaderlandt!

Men. Diens krachten
Ons leven bergde.

Dem. Maar die 't mijne weêr verſmachten.

Mel. Trooſt der verdruckten.

Demar. En, ô oorſaack van mijn pijn!

Phil. Indien 'er, Prins, nu een gelijckenis ſou zijn
Van u verdienſten, en van 't geen wy weêr beloonen,
Soo blijven wy verplicht voor eeuwig aan u kroonen.

Demar. 't Is noch te weynig, dien verraader om dat feyt
Te off'ren aan den brant van onſe toornigheyt.

Mel. Wy ſijn u, braave Prins, ons eer en leeven ſchuldig.

Demar. Is dan den hemel over 't quaatdoen ſoo verduldig?

Philar. 't Is ons onmoog'lijck te volprijſen uwe daân.

Timol. De heele werelt klaagt Timoleon u aan;
Houd op Philarcque, ick bidd', houd op mijn eer te roe-
men,
Houd op, mijn vreugden met mijn droefheyt t'ſaam te
noemen;
U ziel die is voldaan, en daarom ſucht mijn hart,
U vreugde en u geluck verdubblen mijne ſmart;
Al u verheuging kan ick op mijn fouten voegen,

Verwijting op verwijt, en droefheyt op mijn wroegen.
Demar. Gy ſpeurt hier uyt den toorn der Gooden en haar haat.
Timol. Dien ick geluckig maack, veracht my in mijn ſtaat,
En die mijn voetſtap kuſt, daar voor moet ick nu ſchricken.
Phil. O Gooden! wie had dit gedacht?
Timol. All' ogenblicken
Vermeerdert ſich mijn pijn, van droefheyt ſplijt mijn hart.
O Gooden! mindert doch mijn doodtſchrick en mijn ſmart.
Daar komt de Koningin, 'k ſal haar geſicht ontvlieden.
Dem. Vertoeft moordadige: dit hof verſchuylt geen lieden,
Die ſoo verduyvelt op haar eygen maagſchap woên,
Dit hof en ſal geen ſchelm in ſijne vlucht voldoen;
Vertreckt ondanckb're, en ontſiet my te genaacken.
Timol. Gedoog ook moeder dat men u met trooſt vermaake.

Achtſte Uytkomſt van 't vijfde Bedrijf.

Eſchilliſe. Demarette. Timoleon. Melinte. Menander. Philarcque.

Eſch. Bedroefde moeder, meugt gy dien tyran noch ſien,
En met hem ſpreecken, en de doodt dan noch ontvliên.
Demar. 'k Verdraag voor 't laatſt noch ſijn geſicht: en 'k heb door klaagen
Sijn gruwelijcke doodt hem leelijck voorgedraagen.
Eſch. Het is te weynig tegen ſoo een monſterdier
Sijn ſtem en oogen ſlechts te wap'nen; waant gy hier
Door klacht en weenen dien vervloeckten te verſachten?
Tot ſtraffen van dien moort, is meer van noode als klachten:
Hier dient ons wapentuyg, een mes of droevig ſwaart;
Sijn woeſt gemoet, Mevrouw, en is geen traanen waart.
Men wreeckt door handen, 't geen misdaan is door de handen,

Helpt

Helpt gy mijn raserny in vryheyt, hem in banden.
Verrader sterft terstont, soo gy niet wedergeeft
Een man die my u wreet gewelt ontnomen heeft.
Timol. Helaas! hoe wordt mijn hart gequetst door sulcke
reeden.
Mel. Houd op Mevrouw, en schelt den Vorst niet als een
wreeden,
Sijn eygen ongeval heeft hem genoeg belaân,
Sijn misdaat is te veel gestraft: heeft hy misdaan
In 't straffen van een Vorst die Griecken had verraaden?
Aan die de wreetste doodt verdient had door misdaden:
Sijn eet, sijn moeder, ja sijn eygen Koningin
Had hy verraaden, 's rijcks en 's volcks geduchte min
Versmaade hy, hy heeft my sien doen door sijn klachten,
Dat hy u schoonheyt doch godloosełijck verachte,
En dat hy 't laffe hart, 't geen u nu smaat aandoet,
Had opgeoffert aan sijn geyle minne-gloet.
Eschil. Was hy dan ontrouw, en had hy ons min geschonden?
O hemel! aan wat huys hebt gy mijn trouw verbonden?
Gy maackt my gemalin van die mijn min verliet;
Gy maackt my suster van een die sijn broêr doorstiet.
G'ontruckten hem genoeg aan my, most g' hem noch
dooden?
Most hem een broeder dan verraân door u gebooden?
Al mind' hy anderen, al haate hy sijn vrouw,
Door tijdt en reeden sou den Vorst wel tot sijn trouw
Weêrroepen sijn: maar ach! hy kan nu niet verrijsen,
Hy leydt versoncken in sijn graf, waar voor wy ysen.
O onverbeeterlijck verlies! rampsalig wijf!
Kon ick hem niet behoên voor sulck een snood bedrijf?
Waar sijn de krijgsliên nu? waar sijn de huys-genooten?
Men ginck ons van sijn pracht en glory meed' ontblooten:
't Is alles met hem doodt, en uwe wreetheyt deê,
Dat ick ellendig ben: ja 't is uw wreetheyt meê,
Door u heeft hy sijn broêr het levens licht benoomen,
Door u Melinte, ja, door u is 't toegekoomen,

O wreede tygerin! te ſnood voor mijn geſicht.
Ick ſal u, waarde lief, niet wreecken, neen u plicht
Had gy vergeeten; maar 'k ſal door dit mes oock woeden,
Ick ſal my ſtraffen, om mijn ſchoonheyt te vergoeden:
'k Vergiet mijn bloedt dan, op dat ick mijn traanen ſpaar,
Op 't droevig lichaam van mijn Koning, die door haar
Vermoort is, ſal 'k een end gaan maacken van mijn pijnen.
Soo ſal mijn droefheyt en mijn ſchant en toorn verdwij-
nen.

Men. Helaas! Melinte, wat beſtrijt ons ramp en quaat.

Demar. Roemt heden op u eer en brave heldendaat,
U broêr, Timoleon, die voor u ſtaal moſt bucken,
Dien gy het leven dorſt door u geweer ontrucken,
Wordt nu gevolgt van ſijn manhafte gemalin,
Die ſich ontzielen wil, voldoende ſoo haar min.
En ſiet, u moeder ſal het ſelfde ſpoor betreeden;
Ga heen ontaarde ſoon, mijn toorn vervloeckt u heeden;
Gy hebt geen moeder, en die gy wel eertijdts had,
Die hebt gy met het bloedt van haaren ſoon beſpat;
Gy ſijt nu d'oorſaack dat mijn leven ſoo ſal enden.
Verrader nadert niet, of ſoo gy u wilt wenden
Tot ſterven, ſoo ſal ick u noch voor 't laatſt' gebiên,
Dat gy 't rampſalig eynd van Demarett' komt ſien.

Timol. Waar ſal mijn toevlucht zijn? waar ſal 'k mijn woning
kieſen?
Waar ſal ick leven? of waar ſal ick 't licht verlieſen?
Mijn lot is al verdeelt, ick weet niet waar mijn doodt
Beſchooren is, of waar ick leven ſal in noot.
Aanſchouw mijn broeder, ay, aanſchouw tot wat benou-
wen
U broêr Timoleon dien moorder, dien ontrouwen
Gebracht zy, kom beſie mijn jammer en verdriet.

Phil. Hoe, luyſtert dan de Vorſt na ſijne plichten niet?
Sijn dan u plichten ſoo gevallen uyt u ſinnen?
Die u vermaanen, datg' u vaderlandt beminnen,
En voorſtandt bieden en behulpſaam weſen moet,

Al waar 't ſchoon met verlies van 't aangebooren bloedt?
Timol. Ach! mijn Philarcque, ach! die moort die 'k heb bedreven,
Die doodtſteeck dien ick dorſt mijn eygen broeder geven,
Dat 'k voor u vryheyt, en 's volcks vryheyt heb gedaan,
Betuygt my klaar genoeg, wat moort ick heb begaan.
Ick weet, mijn droefheyt ſal voor u onwettig ſchijnen,
En dat mijn glory door mijn droefheyt ſal verdwijnen.
Maar wijl 'k een broeder, die Corinthen tot tyran
Verſtreckten, ons een beul, een geyle minnaar van
U gemalin, niet kon in ſijn gebiet verdragen;
Sal ick dan ongeſtraft dus endigen mijn dagen?
Heb ick hem durven doôn om ſijn verwoet gewelt?
Wel ſal die moort dan tot verſoening zijn geſtelt?
O neen, kom wroeging, kom geweeten, kom wilt wreeken
Een broêr, wiens ondergang door mijn verraat beſteeken,
En voort volvoert is, komt en wreeckt my van mijn haat,
En ſtraft mijn misdaat, ſtraft mijn moorden en verraat.
Ach! al te laat berouw, vergroot mijn bitter wroegen,
En ſtraft door mijn verlies, 't geen door mijn ongenoegen
Verlooren is: maar ach! waar dient de wanhoop toe,
Weet ick dan ſeecker dat 't mijn broeder was: wel hoe,
Een broêr ſal immers met ſijn broêr de ſpot niet dryven,
Een ware broêr ſal in ſijn trouw volſtandig blyven,
Een oprecht' broêr verlangt noyt na ſijn broeders doot:
Hy dreygde my nochtans in d'afgronts nare ſchoot
Te ſenden, en ick moſt ſijn raſerny ſteets vluchten;
Hy achte 't klagen niet, en ſpotte met mijn ſuchten.
'k Had anders niet geſtemt tot ſijn beklaaglijck endt,
Noch 't vaderlant, noch gy ſoud my tot die elendt
Door raadt of liſtigheyt niet hebben konnen dwingen;
Hy had my dan bemint, ick hem voor alle dingen.
Maar ach! 'k bedrieg my, en mijn moeder nat beſchreyt,
En een bedroefde vrouw, die voor mijn voeten leyt,
Een eygen broêr ontzielt, verraân door d'onderdanen.
Dit zijn de vruchten, van dat ick door u vermanen

Bewogen, voor dees ſtadt en vryheyt heb gewaackt;
Gy borgers dit 's 't gewelt, datm' uyt u vryheyt naackt;
Gy hoort te leven, en my moet het leven rouwen;
Ick heb u bloet bewaart, en 't mijne op doen houwen;
'k Heb 't al gewonnen voor u ſtadt en vrye ſtaat,
'k Heb 't al verlooren nu mijn broeder ondergaat.
'k Ontvlucht Corinthen dan, en ſal dees ſtadt verlaten,
Die ſtadt om wien ick moet mijn eygen moeder haten,
Die ſtadt om wien mijn broêr door my geſneuvelt is,
Die ſtadt voor wien ick laat mijn ſelfs behoudenis.
'k Verlaat Corinthen, daar geen trooſt voor mijn elenden
Gevonden wort, daer ick mijn leven niet kan enden:
Ick ſoeck een doot, waar door ick eer en roem verwerv';
Ick ſoeck het boſch, op dat ick daar noch eerlijck ſterv'.
Ick ſoeck een eenſaam wout, daar wild' en woeſte leeuwen,
Daar tygers, elck om 't ſeerſt verhongert, vreeſlijck ſchreeuwen,
En 'k hoop dat noch hier na van haar ſcheurſiecken aart,
Mijn lichaam dit geluck en gunſt ſal zijn bewaart,
Dat ſy een moorder van ſijn broêr verſcheuren ſullen,
Op dat die plaag de ſtraf van mijne moort vervulle.
Men. 't Is al te droeven lot voor ſoo een moedig helt.
Philar. Ick voel dat ſijn verlies my oock ten deele quelt.
Kom volgen wy dien Vorſt, op dat hy 't niet volbrenge,
En 't edelmoedig bloet ſoo ſchandelijck niet plenge:
Kom vader, kom Melint', en volgen wy hem na,
Op dat hy in het boſch ſoo deerlijck niet verga.
Mel. De Goden, als ick hoop, die ſullen hem bewaren:
Men ſal, ter eeren van den Vorſt, noch hoog' altaren
Oprechten; offerend' den Prins Timoleon,
Die voor 's lants vryheyt ſijn ellendigheên begon.

Paulla Tim.

UYT.

VERTOONING.

Hier krijgt Timoleon de Grieckſche kroon op 't hooft,
En Pallas loont den Vorſt getoetſt door broederſchennis.
Men ſiet de deugdenrey verblijt, 't gewelt berooft
Van kracht, de Koningin vervreemt van rechte kennis,
De hofſchaar opgetoyt, haar dapp'ren Vorſt begroeten.
Wie 't landt voor vrienden mint, moet eeuwig heyl ontmoeten.